

HOLANDIJOS KARIUOMENĖ PASIDAVĖ VOKIEČIAMS

NACIAI ĮSIVERŽĖ FRANCUZIJON, PAĖMĖ SEDAN MIESTĄ

Mušiai Francuzijoje eina pagal Meuse upę

AMSTERDAM, Holandija, gegužės 14. — Antradienio vakare Holandijos armijos komandotojas, generolas Winkelman, įsakė kariuomenei, ginusiai Rotterdamą ir Utrechtą, paliauti kariavus. Rotterdam ir Utrecht laukė vokiečius atvykstant.

Winkelman aiškina, kad jis nemato galimumo Holandijai atsilaikyti prieš nacių atakas. Tuo gi tarpu atakos padarysiančios sunkių nuostolių taip žmonių gyvybei, taip ir turtui.

Holandijos armija, dar nepasidavusi Vokietijai, randasi tik tolimesniame šalies pietų vakarų kampe.

—x—x—x—
ANTRADIENĮ Holandijos karalienė pareiškė, jogei šalies kovos toliau. Atrodo tačiau, kad kova pabaigta. Bet matoma, kad Holandijos valdžia nepripažins Vokietijos režimo ir pasiliks kaip šalies atstovybę.

—x—x—x—
PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Paskutiniųjų dienų pranešimus apie įvykius Belgijoje ir Holandijoje antradienį nutelbė nauji, opesni pranešimai.

Vokiečiai įsiveržė Francuzijon. Jie jau paėmė miestelį Sedan, 10 mylių toly nuo Belgijos sienos. Vokiečiai užėmė Meuse upės dešinįjį krantą. Mušiai eina pagal tą upę.

Sedan randasi Maginot tvirtovių linijoje — sako vieni pranešimai. Bet Francuzijos karo vadovybė, pripažindama, kad Sedan perėjo į vokiečių rankas, tvirtina: Vokietijos armija jokiam punkte neįsiveržusi į Maginot liniją; Francuzijos tvirtovių linija ties Sedanu einanti toliau; tik vienoj kitoj vietoj vokiečiai pasiekė priešakinįs Francuzijos tvirtovių linijos punktus.

HOLANDIJOS IŠDAVIKAI PADEDA NACIAMS

CHICAGO, geg. 14. — "The Chicago Daily Times" antradienio laidoje tilpo idomus korespondento Richard Busvine pranešimas apie įvykius Holandijoje.

Holandams nuo pat karo pradžios teko vesti dvi kovas, sako Busvine. Viena su Hitlerio armija, kita su namininiu priešu, su Hitlerio šalininkais ir agentais.

Amsterdame hitlerininkai pradėjo kovą šeštadienį. Tūkstančiai agentų, holandų hitlerininkų ir reaktionierių ėmė šaudyti policiją ir kariuomenę.

Saudymas ėjo gatvėse, nuo namų stogų, per langus iš namų. Kova tęsėsi per naktį. Ji atsikartojo sekmadienį. Poval, bet nepalaujamai valdžios šalininkai ėmė viršų. Ir pirmadienį Vokietijos lėktuvai pradėjo atakuoti miestą, mėtyti į jį bombas.

Tai buvo aiškus ženklas, kad

Vokietijos ofensyvas šitoj srityj turi du tikslus: 1 — nukirsti Francuzijos susisiekimą su Belgija, nes iš Francuzijos siunčiama pagalba belgams; 2 — užuot laužyti Maginot tvirtovių liniją, kur Vokietijos ir Francuzijos rubežiai siejasi, vokiečiai tikisi Meuse upės mušiuose sulaužyti Francuzijos sustiprinimus. Tuo būdu jie tikisi užėiti tikrajai Maginot linijai iš šono, nes Maginot linija eina toliau į rytus.

Francuzijos karo vadovybė dėl vokiečių įsiveržimo Francuzijon kol kas nerodo didelio susirūpinimo. Ji sako, kad galimumas šitokio Vokietijos manevro francuzai svarstė dvidešimt metų ir planavo priešingą akciją.

Bendrai antradienį mušiai ėjo nuo Liege miesto, Belgijoje, iki Sedano, Francuzijoje. Pora milijonų karių dalyvavo mušiuose. Tarp 6,000 ir 7,000 vien Vokietijos lėktuvų operuoja karo zonoje. Ir vis didesnės pajėgos koncentruojamos mušiams.

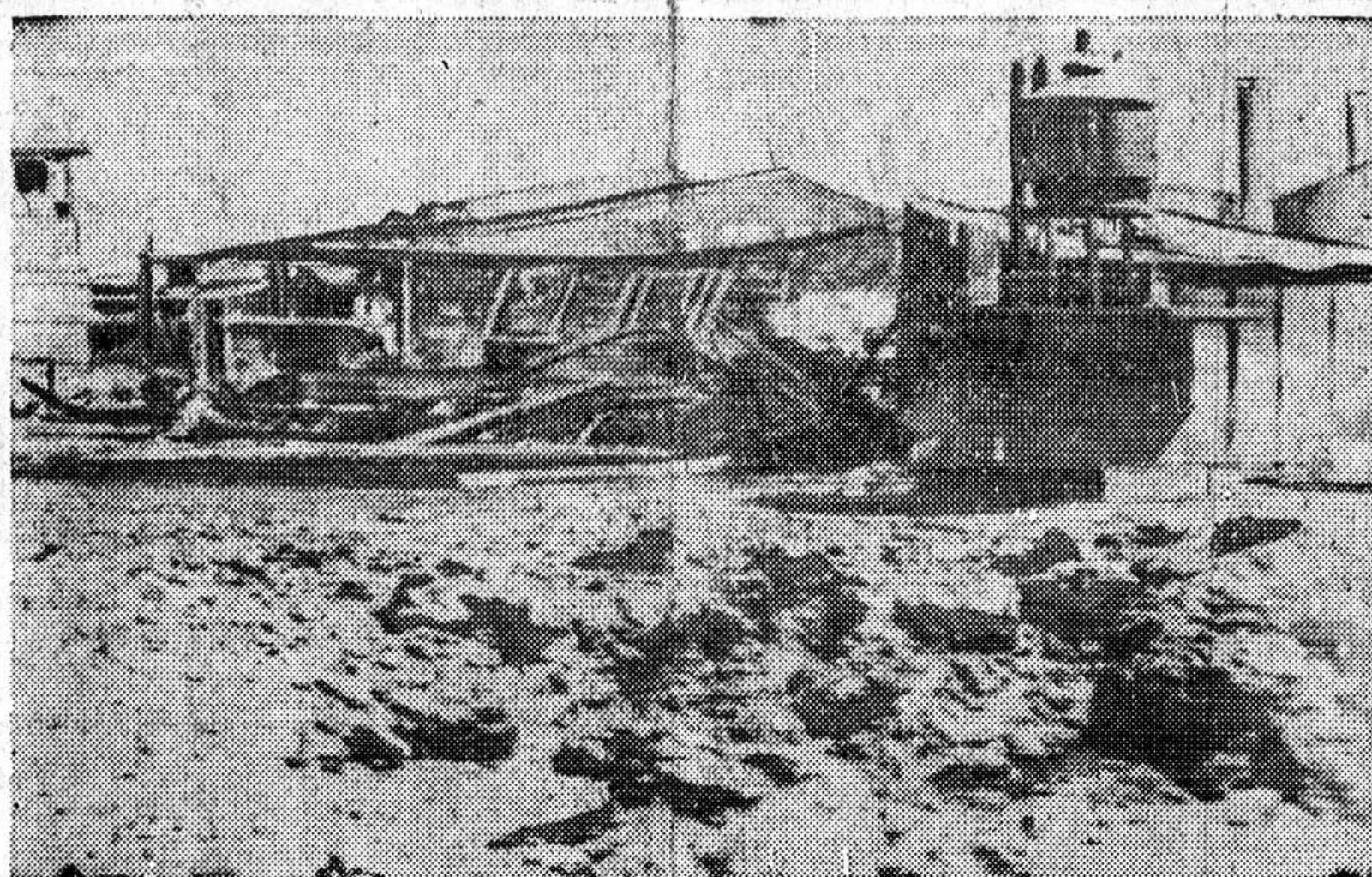
Belgijoje vokiečiai sakosi paėmę Liege. Sąjungininkai nuginčija paėmimą. Vokiečiai sakosi veržiasi pirmyn nesulaikomi. Sąjungininkai gi aiškina, kad vienoj kitoj vietoj jie pasitraukė, tačiau vokiečiai negali pasigirti ne vienu svarbesniu, lemiančios reikšmės laimėjimu.

Dalykų eiga atrodo kur kas rimtesnė Holandijoje. Vokiečiai dominuoja šiaurės Holandiją — tai jau pripažinta pirmadienį. Vokiečiai artinasi Rotterdamą — sako ankstyvesni antradienio pranešimai.

Vėlesni pranešimai kalba, kad jau Rotterdam paimtas. Dar vėlesni, vakare išleisti pranešimai, duoda suprasti, kad kuone visas Holandijos apgyvendimas sugriuvęs, kad Rotterdam ir kai kurie kiti centrai pasidavė Vokietijai.

valdžios šalininkai galų gale įveikė hitlerininkus, ir vokiečiai nutarė, kad nebėra ko laukti, kad reikia paleisti darban bombonešius miesto terioti.

[Ne tik Amsterdame, bet ir Haagoje, ir Rotterdame, ir kituose šalies centruose įvyko hitlerininkų ir nacių kova su ištikima valdžiai kariuomene ir policija. Penktoji kolumna arba, kaip dabar vadina, Trojos arklys mėgino ir Holandijoje pasitarnauti Hitleriui, kaip kad pasitarnavo išdavikai Norvegijoje. Ji, ta penktoji kolumna, Holandijoje iš karto tapo įveikta, bet jos pavojus nepaėjęs, ji demoralizuoja šalies pajėgas kovoti vokiečius. Faktiniai Holandijai prisieina kovoti du priešu: savuosius išdavikus ir išlaukusius užpuolikus — nacius. Netenka stebėtis, kad vokiečiai sparčiai žygiuoja pirmyn, tenka stebėtis, kad jie nežygiuoja dar sparčiau.]

Po smarkaus mušio Rotterdame tarp holandų karių ir Vokietijos parašutininkų... Vėlesnieji pranešimai sako, kad Rotterdam jau pasidavė vokiečiams

Holandijos kariuomenė pasitraukė

AMSTERDAM, Holandija, gegužės 14. — Holandų armija, ginanti vakarų Holandiją, pasitraukė į savo svarbiausiąją apsigynimo liniją už apsemtų vandeniu plotų Utrecht provincijoje — praneša Danijos karo vadovybė.

Padegė aliejaus sandėlius Amsterdame

AMSTERDAM, Holandija, gegužės 14. — Holandijos karo vadovybė padegė džiulius aliejaus, kerosino ir gasolino sandėlius Amsterdame — sako antradienio pranešimai.

Belgai atlaiko vokiečių atakas

BRUSSELS, Belgija, geg. 14. — Belgai atlaiko Vokietijos atakas Liegje ir kituose mušiuose sektoruose, sako karo vadovybės pranešimas antradienį. Belgijos kariuomenė, padedama sąjungininkų tankų, išvystė kontrataką prieš vokiečius ir atsiėmė kaimą, kurį pirmiau vokiečiai buvo okupavę, kalbas pats pranešimas.

Rotterdam dega

PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Čia gautas pranešimas, kad didžioji dalis Rotterdamo miesto, Holandijoje, dega. Dega taipgi Belgijos miestas Namur.

Anglija laukia Vokietijos atakų

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Anglija laukia Vokietijos lėktuvų ir parašutininkų atakų. Britai mano, kad svarbiausias Vokietijos atakos prieš Holandiją tikslas buvo gauti bazes lėktuvams, iš kurių bus tik šimtas mylių lėkti iki Anglijos.

Gavę šitas bazes, britai mano, naciai pradės atakas prieš Angliją. Ir anglai ruošiasi joms. Mobilizuojami buriai Pasaulinio karo veteranų parašutininkams kovoti. Policijos stotys visoj Anglijoje pilnos ginklų. Ginklai bus duoti civiliams gyventojams, kai teks priešų pačius kovoti.

KARO ŽINIŲ SĄTRAUKA

PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Paskelbta, kad vokiečiai paėmė francuzų miestelį Sedan, netoli nuo Verduno, ties kuriuo ėjo kruviniausi mušiai Pasauliniame kare. Sedan randasi dešimt mylių nuo rubežiaus ir Maginot linijoje.

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Vokietijos parašutininkai mėgina nusileisti net Brusels mieste, Belgijos sostinėje. Keletą nusileidusių nacių užpuolė miesto gyventojai ir suėmė. Miestą gina Belgijos, Francuzijos ir Britanijos kariavai.

PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Mušiai vakarų fronte eina 50 mylių ilgio plote.

BERLYNAS, Vokietija, geg. 14. — Vokietija perkirto Holandiją pusiau. Daugiau net: vokiečių pranešimais Holandija atkirsta nuo Belgijos, vokiečiams įvairius gilų kylį tarp abiejų šalių.

BERLYNAS, Vokietija, geg. 14. — Pranešama, Holandijos apgyvendimas sugriuvęs. Vokiečiai arti Rotterdamo.

Šveicarija ruošiasi parašutininkus kovoti

BASEL, Šveicarija, geg. 14. — Šveicarija organizuojama parašutininkus kovoti. Visoj šalyi tūkstančiai civilių gyventojų sudaro būrius, kaip sągybą prieš nuleidžiamus iš lėktuvų kareivius. Berniečiai ir mergaitės skautai, net ir moters instruktuos stebėti parašutų kareivius ir tuojau pranešti apie jų nusileidimą.

Chicago ir apieškinke federacijos oro biuras šiai dienai pranešauja:

Debesuota; žymiai vėšiau; saulė teka 5:30 v. r., leidžiasi 8:02 v. v.

Britai vartoja naują lėktuvą

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Britanijos karo komandantas sako, kad naciams užpuolus Belgiją ir Holandiją, tarnybon tapo paleisti nauji Anglijos lėktuvai. Jie pasižymi dideliu greičiu ir lengvumu vairuoti, be to, yra apginkluoti didesnio kalibro pabuklais. Iki šiol šitie naujieji lėktuvai nebuvo vartojami.

Britanijos darbininkai vieningai remia kovą su naciais

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Britanijos darbininkų unijų taryba antradienį išleido pareiškimą, kad darbininkai deda visas pastangas gaminti juo daugiau amunicijos kovai su naciais.

Darbiečių dienraštis "The London Daily Herald" sako, kad valdžia planuoja paimti savo kontrolėn visą amunicijos įmones ir pašalinti privačius pelnus iš amunicijos.

Darbo ministeris Bevin (darbietis) pareiškė: Jeigu privaciai interesai nespėlyns iš karo įmonių, tai aš prašysiu darbininkus dirbti kiek tik jie stengia smarkiau.

Bevin yra vienas stambiųjų Anglijos darbininkų vadų.

Italija greitai stosi karan

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Neutralių šalių diplomatinuose sluoksniuose reiškiamu nuomone, kad Italija artimoj ateity šoksianti į karą.

Gaisrai siaučia Amsterdame

LONDONAS, Anglija, geg. 14. — Gaisrai siaučia Amsterdame miesto šiaurės daly. Holandijos karo vadovybės įsakymu padegtos tos miesto dalys — praneša Holandijos radijas antradienį.

LAZDIJAI. — Šiomis dienomis Seinų apskr. ties pradžios mokyklų mokytojai, paraginti lietuvininti savo pavardes, jas mieliai keičia. Sudarant kestinų pavardžių sąrašą, rasta, kad Seinų apskr. pradžios mokyklų mokytojai keičia 58 pavardes, kurios buvo iškraipytos.

Laukia karo užsiliepsnojimo Balkanuose

PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Vengrijoje paskelbta mobilizacija. Vokietijos, Italijos ir Vengrijos armijos sukoncentruotos savuose pasieniuose ir strateginiuose punktuose. Visa padėtis Balkanuose niuri ir atrodo, jogei karas gali užsiliepsnoti pietų rytų Europoje.

Sąjungininkai karą laimės — sako Britanijos generolas

PARYŽIUS, Francuzija, geg. 14. — Britanijos armijos Francuzijoje komandotojas, viskontas Gort, išleido atsisaukimą į kariuomenę. Jis sako, kad anksčiau ar vėliau, nors kova bus ir labai sunki, sąjungininkai karą laimės.

Jugoslavija prašo Graikijos pagalbos

BELGRADE, Jugoslavija, gegužės 14. — Jugoslavijos vyriausybė kreipėsi į Graikiją klausimu, ar ji, Graikija, padės Jugoslavijai gintis, jeigu ją užpuolų Mussolinis.

Jungt. Valstijos stosi karan — nuomonė Meksikoj

MEKSIKOS MIESTAS, Meksika, geg. 14. — Augštas Meksikos užsienių reikalų ministras atstovus antradienį išreiškė nuomonę, kad Jungt. Valstijos anksčiau ar vėliau stosi karan. Gi Meksika kooperuosi su Jungt. Valstijomis k'ek galėdama, pati karo neskeldama.

Mažosios tautos tikisi Jungt. Valstijų pagalbos

DES MOINES, Ia., geg. 14. — Čia kalbėjo buvęs Belgijos premjeras Van Zeeland. Jis tarp ko kita pareiškė, kad mažosios tautos tikisi, jogei anksčiau ar vėliau Jungt. Valstijų galybė pasirodys toj pusėje, kurioje yra teisybė, pasirodys kaip mažųjų tautų apgyvendinimas.

Van Zeeland įspėjo klausytojus nesitikėti, kad ekonomistai Vokietijos gyvenimas greitai sugrius. Bet jis pasakė, kad ilgainiui Vokietija visgi suklups.

Italai degina sąjungininkų vėliavas

ROMA, Italija, geg. 14. — Antradienį vėl buvo rengiamos Romoje demonstracijos prieš sąjungininkus. Ties Britanijos ambasada atgabentas karstas, ant jo sudėtos Britanijos ir Francuzijos vėliavos ir sudėtos kartu su karstu. Šitą demonstraciją surengė mokyklų auklėtiniai.

Nepalankus sąjungininkams upas kurstomas visoj Italijoje.

Pataria amerikiečiams išvažiuoti iš Italijos

WASHINGTON, D. C., geg. 14. — Valstybės departamento sekretorius Hull pareiškė, jogei Amerikos ambasadorius Romoje, William Phillips, patarė visiems Amerikos piliečiams, gyvenantiems Italijoje, išsikraustyti. Patarimas duotas toks, koks buvo duotas amerikiečiams tose šalyse, kurios dabar jau kariauja.

Hull įsitikinęs, kad sąjungininkai laimės

WASHINGTON, D. C., geg. 14. — Paimtuotuose Washingtono sluoksniuose reiškiamu nuomone, kad valstybės sekretorius Cordell Hull esąs įsitikinęs, jogei sąjungininkai karą laimės.

Prašys Jungt. Valstijų apsaugos reikalams dar \$500,000,000

WASHINGTON, D. C., geg. 14. — Prez. Rooseveltas pareiškė, kad trečiadienį ar ketvirtadienį jis pasiųs kongresui prašymą paskirti karo apsaugos reikalams daugiau fondų. Manoma, jis prašys asignuoti \$500,000,000 greta tų sumų, kurios jau yra asignuotos šitiems reikalams.

BOSTON, Mass., geg. 14. — Buvo atskleista daugiau kaip 100 įmonių vedčių ir sandos tvarkytojų, kur jauni vakiniai ir merginos, pabaigę augštesniąją mokyklą, gali gauti didesnę algą — įmonėse (šapo-se), ar ofisuose? Kuone visi atsakė, kad be specialių priemonių jaunuo menė gausianti per pirmuosius trejus darbo metus didesnę algą ir turėsianti daugiau progos prasimušti į geresnes vietas įmonėse, o ne ofisuose.

KLAIPEDA. — Klaipėdos krašte įvairiose vietose dažnai ruošiami vokiečių nacionalsocialistų partijos susirinkimai, kuriuose vokieškimui pasidarbavę ir tokiais darbais pasižymėję asmenys apdovanojami Klaipėdos grąžinimo reichui medaliais. Ta proga laikomos prakalbos, turinčios tikslą pakelti karinį upą, ypatingai prieš Angliją. Viename tokiame susirinkime Jonaičiuose laikė prakalbas ir buvo apdovanojami medaliais tos partijos pasižymėjęsį pareigūnai tokiomis pavardėmis: Kuras, Kiupelis, Kiaulickis, Pagalys, Miklovaitis, Šlažus ir panašus.

"Naujienų" Pinigų Siuntimo Skyrius

SIUNCIA PINIGUS LIETUVON
Telegramu. Užtikrinama pilnas ir greitas išmokėjimas.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Illinois

Ofisas atidaromas kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

Ivairios žinios iš Lietuvos

KAUNAS. — „Maisto“ Kauno fabriko vadovybė, norėdama paskatinti darbininkus labiau domėtis kultūros ir švietimo reikalais, paskelbė kulturingiausio darbininko konkursą. Konkurso dalyviams bus užskaitomi taškai už aktyvų dalyvavimą pobuvio, lauko ar kitokių kultūrinių-meninių pralaimėjimų rengiamų pramogų programos vykdyme, už laikraščio prenumeratą, už perskaitytas knygas, už dalyvavimą chore, laikus kursus, priklausymą kultūrinei organizacijai ir t. p. Konkurso terminas nustatytas iki ateinančio rugpjūčio 10 d. Surinkęs kuo daugiau taškų, bus laikomas konkurso laimėtoju ir jam bus paskirta dovana.

MASKVA. — Kovo 27 d. Maskvoje buvo atidaryta lietuvių knygos paroda. Atidaryme dalyvavo didelis skaičius kvietinės publikos. Atidarymą parodą pasakė kalbas Sovietų Sąjungos švietimo vicekomisaras Gavrilovas, VOKSo pirmininkas Kamenėvas ir Lietuvos ministras Maskvoje L. Natkevičius. Kalbose buvo charakterizuoti lietuvių knygos augimo keliai ir pabrėžti glaudūs kultūriniai ir politiniai ryšiai tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos. Parodoje išstatytosios knygos sutalpintos dviejuose naujojo Vakarų Muziejaus salėse. Parodą dar pagražina eilė graviūrų ir Petro Rimšos bei Zikaro skulptūrų. Laikraštis „Izvestija“ parodos atidarymo progai deda platų straipsnį.

KAUNAS. — Balandžio 22 d. išvyksta į Latviją Lietuvos švietimo ministerijos pradžios mokslo departamento direktorius, kur aplankys Latvijos lietuvių mokyklas ir susitars su lietuvių švietimo įstaigomis dėl tolimesnio mokyklų tvarkymo — lietuvių Latvijoje ir lietuvių Lietuvoje. Pagal oficialią statistiką žinias Latvijoje lietuvių mokinių yra apie 1,500, o Lietuvoje lietuvių mokinių mokosi apie 900. Iš jų Latvijos lietuvių mokyklose mokosi apie 700, o Lietuvos lietuvių mokyklose apie 450.

VILNIUS. — Iš surinktų per Lietuvį iš ukininkų ir žemės ūkio kooperatyvų aukų Vilniaus kraštui remti, Vilniaus Kraštui Remti Komitetas paskyrė 150,000 litų Rytų Lietuvos (Vilniaus srities) žemės ūkio kultūrai kelti. Ši suma bus paversta natūra, tai yra iškeista į sėklas ir kt. žemės ūkio reikmenis, ir bus paskirstyta Vilniaus, švenčionėlių, Trakų, Alytaus ir Zarasų apskrėčių ukininkams. Avių, miežių, pašarų ir žemės ūkio duodamų mašinų normas bus galima ukininkams padvigubinti, taip pat numatoma padidinti sėklinių bulvių, azoto, fosforinių ir kalio trąšų kiekius.

VILNIUS. — Vilniaus apskrities mokyklų inspektorius M. Židonis gavo iš Amerikos lietuvių, rašytojo, didelio labdario kun. J. Židanavičiaus (Seirijų Dėdė) laišką, kuriuo jis įgalioja nupirkti Vilniaus krašto neturtingiems pradžios mokyklų mokiniams vadovėlių už 300 dolerių. Be to, rašytojas paveda pagal reikalą duoti mokytojams nemokamai savo vokalėlių, rengti mokyklose vaidinimus. Kun. Židanavičius taip pat dovanojo 100 ekzempliarių savo parašyto didelio religinio veikalo „Tikėjimo Skydas“ Vilniaus krašto mokytojams.

KAUNAS. — Lietuvos valstybės biudžetas (samata) šiemetams suprojektuotas pajamų ir išlaidų pusėse 432,138,299 litų sumai. Pajamos numatomos paprastosios 377,210,573 lt., nepaprastosios 54,927,726 lt. Išlaidos numatomos paprastosios 344,813,619 lt., nepaprastosios 87,324,680 litų. Lyginant su praėjusiais metais, ypatingai padidėjo išlaidos: susisiekimui 34,1 mil. litų, teismo įstaigoms ir policijai 10,4 mil. lt., meno ir kultūros reikalams 10,2 mil. lt., socialiam aprūpinimui ir sveikatos reikalams 6,7 mil. lt., kredito reikalams 7,8 mil. lt. Išlaidos krašto apsaugai yra padidėjusios tik 4,5 mil. litų. Išlaidos kredito reikalams 8 milijonai numatyta Pramonės Bankui.

KAUNAS. — Kauno įkurimo data yra istorijoje minima 1033 metai, tai yra apie 170 anksčiau, negu buvo įkurta Ryga. Kaunui šiemet suėina 910 metai. Prieš Didįjį karą Kaune buvo tik 60,000 gyventojų (be rusų kariuomenės). 1923 m. per visuotinį surašinėjimą Kaune buvo priskaityta 92,030 gyventojų. Šiuo metu yra per 150,000 Namų Kaune skaitoma apie 15,000, namų savininkų yra apie 7,000, nuomininkų per 40,000. Kaunas dabar yra ne tik ekonominis, bet ir žymus kultūrinis Lietuvos centras. Čia yra universitetas, daug gimnazijų, specialių mokyklų, muzikos konservatorija, meno mokykla, opera, teatras, išleina apie 100 įvairių periodinių leidinių, turinčių kelis šimtus tūkstančių tiražų. Vien mūrinių pastatų vertė Kaune siekia šimtus milijonų litų. Vien geraisiais 1931 m. Kaune pastatyta mūrinių namų už 30 milijonų litų. O kiek yra įdėta į miesto grindinius, kanalizaciją, tiltus, valdžios pastatus, priemiesių pagražinimus, parkus ir t. t. Taigi, Kaunas pasidaro nebeįkainuojamas.

KLAIPEDA. — Klaipėdos uostas dar kovo mėn. gale tebebuvo ledų užblokuotas ir nesimato, kad galėtų netrukus būti laivams priimanamas. Ties uosto žiotimis, maždaug 1 kilometrą nuo švytučių, ledas juroje vienoje vietoje aptiktas net apie 9 metrų storumo. Mat juda juroje ir išnešami iš Kuršių marių ledai susikemša atokiau nuo kranto keliais sluoksniais ir sušala. Buvo mėginama ledus sprogdinti, bet tai nieko negelbėjo. Laivininkystės sluoksniuose prisibijoma, kad tikras laivų judėjimas Klaipėdos uoste tegalės atgyti tik gal apie balandžio pabaigą, kada atšilę rytų vėjai ledus apardys ir nuneš tolyn į jūrą.

KLAIPEDA. — Klaipėdos laisvoje zonoje įsteigta prekių stotis, kuri pradeda veikti nuo gegužės 1 d. Nuo tos dienos visos prekės siuntos iš Lietuvos į laisvąją uosto zoną ir iš laisvosios zonos į Lietuvą bus pervežamos su vidaus geležinkelio važtaraščiais. Stotyje dirbs 10–12 Lietuvos geležinkelio tarnautojų.

LYONS, FRANCIA. — Brono skraidykla, kurią bombardavo vokiečiai.

KAUNAS. — Jurininkystės prekybos tvarkyti Lietuva iki šiol neturėjo savo įstatymų. Jau prieš keletą metų pradėti tos srities darbai numatoma artimiausiu laiku baigti. Jurininkystės Inspekcijoje jau paruošta eilė konvencijų ir tarptautinių susitarimų, be to ruošiamas įstatymo projektas apie jurininkų tarnybą, laivų saugumą ir jūrų teisimą.

Kilus karui, valdžios stipendininkai, einantieji jurininkystės mokslus įvairių svetimų valstybių jūrų mokyklose, turėjo mokslą arba laikinai arba visai nutraukti, bet buvo padaryta žygių, kad galėtų mokslus baigti sekamosios svetimų valstybių mokyklose: Latvijoje 10 asmenų — 2 denio ir 8 mechanikų, kurių 2 mokosi savo lėšomis, o kiti gauna stipendijas; Italijoje 10 asmenų — 6 denio ir 4 mechanikų, savo lėšomis mokosi 1, kiti stipendininkai; Prancūzijoje 3 asmenys, visi ruošiasi denio vadovybei ir mokosi savo lėšomis; Suomijoje kilius karui, vieną stipendininką persikėlė į Švediją, mokosi denio tarnybai. Latvijoje jūrų mokyklą šiemet baigs 1 denio vadovybės ir 3 jūrų laivų mechanikų vadovybės.

VILNIUS. — Ligšiol atgausoje Vilniaus srityje jau įsistieję 23 jaunųjų ukininkų rėkliai, kurie turi 700 narių. Vidutiniškai jaun. ukininkų rateliuose yra po 30–35 narius. Visuose rateliuose yra bibliotekėlės, organizuojami kursai, paskaitos ir kt. Vilniečiai jaunieji ukininkai gauna daug dovanų iš kitų Lietuvos sričių jaunųjų ukininkų, ypač knygomis, kurių čia labai reikalinga.

Lietuvos skautai ir skautės iki kovo 25 d. paaugojo vilniečiams įvairių reikmenų (drabužių, mokslo priemonių, pinigų ir kt.) už 31,104,05 litus. Gavusieji aukas atsiunčia skautams ir skautėms nuoširdžius padėkos laiškus.

VILNIUS. — Pastebėta, kad karo atbėgėliai, kurie turi nustatytą jiems gyventi vietą, dažnai važinėja iš vietos į vietą be leidimo, taip pat daugelis atbėgėlių, kurie gyvena Vilniuje ir yra paskirti iš jo išsikelti kitur, vis dėl to gyvena Vilniuje, nesikelia į sau paskirtą vietą ir laukia, ligi juos priverstinai iškels. Atatinkamos atbėgėliams tvarkyti įstaigos stengėsi, kad atbėgėliai savo gera valia ir noru persikeltų į jiems gyventi skirtas vietas ir jose pasilikty gyventi, kol galės išvažiuoti iš Lietuvos. Tačiau, kurie elgiasi lyg būtų ne atbėgėliai, tiems pradedamos taikyti tikros drausmės taisyklės: gyvenantieji jiems draudžiamose vietose, besivažinėjantieji iš vietos į vietą bus sulaikomi, baudžiami ir grąžinami arba išgabenami į paskirtas jiems gyventi vietas, o juos slepiantieji bus baudžiami.

ŠVENTOJI. — Atsižvelgiant į šventosios uostą ir miesto augimą ir į tai, kad visoje Darbėnų-Sventosios apylinkėje nebėra plytinės, susirupinta skubiai suorganizuoti pramonės plytinės steigimą apie Darbėnų arba prie pat šventosios. Plytinė turės gaminti bent 3 milijonus plytų per metus ir aprūpinti šventosios statybą ir apylinkę. Apylinkėje rasta tinkamo molio, bet galima busią statyti ir silikatinę plytų fabriką. Į plytinės statybą kviečiami privatus kapitalistai ir akc. b-vė „Statyba“.

VILNIUS. — Atgausoje Vilniaus srityje yra apie 230,000 ha miškų, durpynų bei vandenų, kurie visi perimti Mškų departamentui žinion. Tai sudaro daugiausia, kaip trečdalis viso atgauso ploto.

Vilniaus srities mškai yra suskirstyti į 12 urėdijų, butent:

Vilniaus, Naujosios Vilnios, Trakų, Rudškių, Rudninkų, Pamerkių, Valkininkų, Varėnos, Kenos, Nemenčinės, Pašvitonių ir švenčionėlių. Šiemet Rytų Lietuvoje bus sutvarkyta apie 73,000 ha miškų.

FREE KIDNEY TRIAL FOR KIDNEY WEAKNESS IF IT FAILS
Also for Functional Symptoms of BLADDER TROUBLES!
Take KIDANS now and relieve suffering and discomforts of Backache and Leg Pains — Frequent, Scanty and Burning Passages — Unnatural Odor — Loss of Energy — Headaches, Dizziness, Nervousness — caused by functional Kidney and Bladder Disorders. KIDANS is a safe remedy. Activates healthy functioning of kidneys and bladder. Work speedily. Taken as directed, swift results will follow. Your money back if KIDANS fail to bring relief. Take KIDANS now. Relieve present discomforts and disorders and avoid serious complications which may follow. Thousands report pleasing results. So should you or the trial costs nothing. **MONEY BACK GUARANTEE!** Deposit \$1.00 with your druggist for two boxes of KIDANS. Use one box. If not entirely satisfied with RESULTS, return other box to the same druggist and your money will be refunded. Start KIDANS Kidney Relief today. KIDANS is sold by Drug Store, 1900 So. Halsted Street.

WINDOW SEAD
FIRANKOM LAZDAS. MES NUMIERUOJAM IR UŽKABINAM TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLOMS VENETIAN BLINDS 1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d., neš Nuošimtį Nuo 1 Dienos
Turtas virš \$4,700,000.00
Atsargos fondas virš \$340,000.00
Dabar Mokame 3 1/2% Už Pateiktus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt
STANDARD FEDERAL SAVINGS
LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.
4192 ARCHER AVENUE
Tel. VIRginia 1141

STATOME NAUJUS NAMUS
MURINIUS ARBA MEDINIUS. TAIPGI TAISOME SENUS. FARFUPINAME PASKOLAS LENGVOMS ISLYGOMS
• Mokėdami kaip renda — išmokėsite už savo namą.
• Pirmą mėnesį duosite darbą, kreipkitės pas mus, gausite gerą patarimą. APSKAICIAVIMAS DYKAL
B. SHUKIS & CO.
4131 SO. FRANCISCO, AVE.
Telefonas LAFAYETTE 5824

KLAUSYKIME ŠALTIMIERO Rytmetinių W. H. I. P. LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ
1480 KYLOCYCLES
6912 SO. WESTERN AVE. PROSPECT 4050
EASTINE
10:00 VALANDĄ RYTO

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogus, rinas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet k. Atnaujiname bet k. Darbas užtikrintas. Pilnai apdraustas.

ALBERT LUMBER & SUPPLY COMPANY
Statybos medžiagos bargenai
Pirk statybos medžiagą su patikėjimu. Aukščiausia rūšis, žemiausia kaina.
Plaster Board — ktv. pėda 2c
Sienų Lentos — 4x6 pd. iki 4x10 pėda. Ktv. pėda 2c
Izoliacijos lentos — ktv. pd. 3 1/2c
Maleva labai specialiai reg. \$2
galionas, dabar \$1.25; reg. \$3
galionas, dabar \$1.95
2x4, 8 iki 16 pd. už pėdą 2c
1x6 lentos 6 iki 16 pd. už pd. 1 1/2c
Nereikia jums pinigų čia galite gauti 3 metams išmokėti art savo parašo. DYKAI apskaičiavimas ir dykai pristatymas.
ALBERT LUMBER and SUPPLY CO.
3800 SO. WESTERN AVENUE
Tel. LAFayette 2101
Atdara 7 v. r. iki 6 v. v.
Sėkmadieniais 8 v. r. iki pietų

NAUJAS ANTRASAS
Mes taisome namus ir pastatus naujus mūrinius ir medinius. Apstatuotuosius ugnies nuostolius veltui. Mes taigi sufinansuojame lengvais išmokėjimais.
Musų naujas antrasas yra toks:
ZELVIS BUILDING COMPANY
2716 West 42nd Street.
Tel. Lafayette 0331

Stanley Mitchell Co.
Experts Reer Col Valuers
6959 SO. WASHINGTON AVE.
Tel. Hemlock 7107
CHICAGO
Plumbers Union Local No. 130.
A. F. of L. nariai.

similes "N-n-se

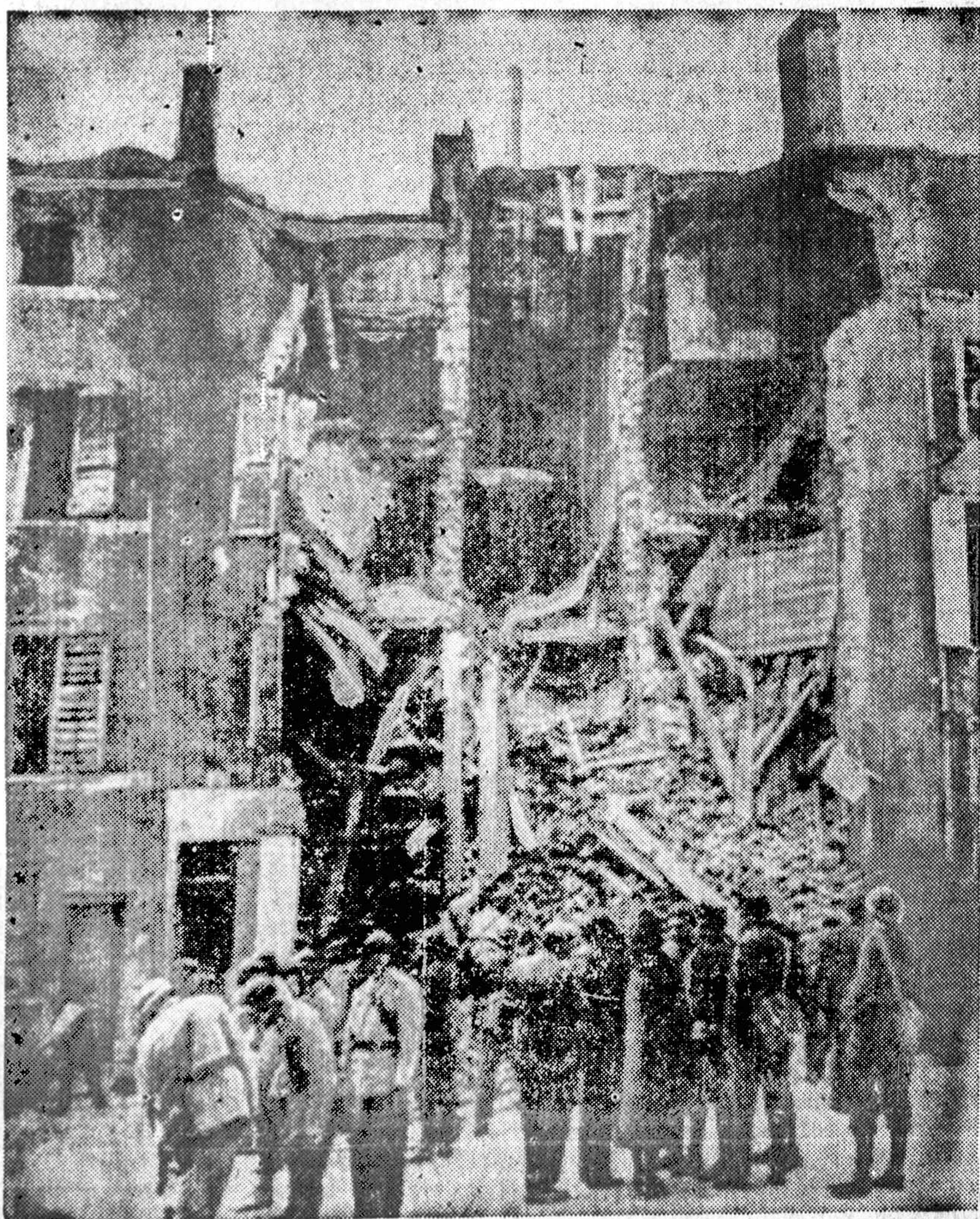
MADOS

No. 4440 — Išėginė suknėlė. Sukirptos mios 12, 14, 16, 18 ir 20.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mirą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigų arba pašto ženkliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No.
Mios per krutinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valstija)

NANCY, FRANCIA. — Nacių bombonešių bombardavimo pasekos.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CA 941 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Vieną kopiją	3
Savaitę	18
Mėnesiui	75
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoje, paštu: (Atpiginta):	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pingus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Kitas "ašies" galas

Prieš tai, kai Hitleris įsiveržė į Luxemburgą, Belgiją ir Holandiją, fašistai Italijoje pradėjo grasinti sąjungininkams, taip kad pastarieji buvo priversti pasiūsti stiprų karo laivyną į Viduržemio jūrą ir imtis apsisaugojimo priemonių Afrikoje. Mussolinis tuo metu labai patarnavo naciams, nes jisai privertė Angliją ir Franciją ištraukti dalį savo ginkluotų jėgų iš šiaurės vandenų.

Šią "diversijos" kampaniją Italijos fašistai tęsia ir dabar. Kuomet sąjungininkai mušasi su vokiečiais Holandijoje ir Belgijoje, tai juodmarškiniai daro Italijoje visokias provokacijas prieš anglus. Jie užpuldinėja anglų diplomatus ir turistus Romos gatvėse ir restoranuose, skleidžia prieš-angliškų lapelius, daro demonstracijas prie Anglijos ir Francijos pasiuntinybių ir šmeižia sąjungininkus spaudoje.

Vakar didelė studentų gauja Romoje sudegino anglų ir francūzų vėliavas. Ji mašavo gatvėmis, šukaudama: "Šalin Francūzų Respubliką!"

Toje studentų gaujoje daugelis buvo vidurinių mokyklų vaikėzai, 12 metų amžiaus ar kiek senesni.

Aišku, kad tos demonstracijos prieš Angliją ir Franciją yra pačios valdžios organizuojamos. Jos nėra Italijos žmonių sentimentų išraiška, bet Mussolinio rupestingai apgalvoti ir jo paties diriguojami manevrai, kurių tikslas yra gąsdinti ir kiek galint trukdyti sąjungininkus tame momente, kada jie veda mirtiną kovą su Hitlerio ordomis Holandijoje ir Belgijoje.

Romos-Berlyno ašis dar nėra nulūžusi, kaip atrodė pereitą vasarą, kuomet Hitleris pasibučiavo su Stalinu. Ji tebeveikia. Jos pirmgalis dabar yra Berlyne. Jisai triuškina mažasias pajurio valstybes Vakarų Europoje. O kitas ašies galas skandalina Romoje, kad sąjungininkai negalėtų sukcentruoti visų savo jėgų prieš Hitlerį.

Bet sąjungininkai šią Mussolinio lošimą, tur but, gerai permato. Jie numano, kad jisai nedrįs stoti į karą Hitlerio pusėje, kol jisai galutinai neįsitikins, kad naciai gali trumpu laiku laimėti karą. Jie suves su juo sąskaitas tada, kada jiems bus patogiau.

Policinė sistema

Lietuvos vyriausybė paskelbė spaudoje naujo įstatymo projektą apie apskričių viršininkus. Jisai daro blogą įspūdį.

Projekte sakoma, kad apskričių viršininkus skiria "prezidentas vidaus reikalų ministerio pristatymu". Dar daugiau. Prezidentas, pagal vidaus reikalų rekomendaciją, skiria ir padėjėjus apskričių viršininkams.

Apskritis viršininko pareigos daugiausia policinio pobūdžio: jisai yra "valstybės saugumo ir viešosios tvarkos, visuomenės rimties ir viešosios sveikatos saugotojas apskrityje". Bet po jo priežiūra yra pastatomos valstybinės, savivaldybinės ir privatinės įstaigos bei įmonės. Jisai turi teisę reikalauti iš jų "žinių ir paaiškinimų"; gali tas įstaigas ir įmones lankyti ir "duoti jų viršininkams bei vedėjams nurodymų". Jisai turi teisę leisti visuotinius ir pavienius įsakymus, kurie aukščiau paminėtomis įstaigoms ir įmonėms yra privalomi.

Kas tiems apskrities viršininko įsakymams nusižengia, tą jisai gali nubausti bauda ligi 50 litų arba areštu ligi 14 dienų. Nubaustasis gali skųstis vidaus reikalų ministeriui, bet skundas turi eiti per apskrities viršininką — vadinasi, taip, kaip kariuomenėje, kur kareivis, skųsdamasis prieš savo vyresnįjį turi per jį duoti skundą.

Šituo įstatymu visa Lietuva yra pastatoma po policijos priežiūra. O policija yra pavedama centralinės vyriausybės kontrolei.

Vietos gyventojams atimama balsas viešosios tvarkos palaikyme. Net įstaigų ir įmonių vedimas yra pastatomas po visagalinčios policijos mašinos priežiūra.

Tai aršesnė policinė sistema, negu ta, kuri veikė Rusijos carizmo laikais.

Pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais buvo suteiktos plačios teisės savivaldybėms. Tautininkų monopolinio viešpatavimo metais tos teisės buvo beveik sunaikintos — taip pat, kaip buvo sunaikintos pilietinės ir politinės žmonių teisės. Bet dabar jau, rodos, buvo atėjusi "nauja era" — vieningo darbo vyriausybė, visuome-

APŽVALGA

PAŠTAS IŠ LIETUVOS TEBEINA

Karas Skandinavijoje atkrito Lietuvos susisiekimą su Anglija, bet paštas iš Lietuvos į Ameriką dar eina. Vakar Chicagoje buvo gauti laišukai ir pūndai laikraščių iš Kauno ir kitų Lietuvos vietų. Jie buvo kelionėje apie trejetą savaitę laiko.

Lietuvos susisiekimas su Amerika dabar eina sausžemių per Vokietiją ir Italiją, paskui laivais per Viduržemio jūrą ir Atlanto vandenyną.

LENKAI ATBĖGELIAI GRĮŽTA LENKIJON

Vienas Kauno laikraštis praneša, kad balandžio 20 d. iš Vilniaus vėl išvyko daugiau kaip 700 lenkų atbėgėlių. Jie išskeliavo į vokiečių užimtas Lenkijos sritis. Kiti atbėgėlių būriai turėjo išvykti iš Vilniaus balandžio 26 d., gegužės 4 d. ir gegužės 10 d. Išvažiuoja Lenkijon taip pat ir tie lenkai, kurie buvo atbėgę į Kauną.

Jiems leidžiama pasiimti tam tikra suma žlotų (iki 10,000). Todėl lenkai dabar keičia atgal litus į zlotus, ir zlotų kursas pakilo.

GINČAI APIE "PRIEŠŲ SUGYVENIMĄ"

Lietuvos spaudoje svarstoma klausimas, ar gali koooperuoti tautos ir valstybės reikaluose skirtingų "pasaulėžiūrų" žmonės, pav. laisvamaniai su katalikais. Šis klausimas pasidarė opus nuo to laiko, kai po Klaipėdos praradimo susidarė "vieningo darbo vyriausybė", į kurią įėjo įvairių srovių atstovai — kr. demokratai, tautininkai ir val. liaudininkai.

To vieningumo branduolys tai — krikščionių demokratų susitarimas su liaudininkais. Jeigu susitarimas iširtų, tai srovė bendradarbiavimas pasibaigtų. Tos dvi partijos stengiasi susitarimą ne tikti palaikyti, bet ir sustiprinti, kad įvyktų tikra tautos jėgų "konsolidacija". Bet ne visi yra patenkinti šitos konsolidacijos vaisiais.

Nėra patenkinti tautininkai, kurie per ilgus metus (nuo 1926 m. perversmo) buvo prapatę valdyti kraštą vieni. Jie nori, kad būtų atsteigtas tautininkų monopolis. Nepatenkinti klerikalizmo priešinai ir kraštutiniai klerikalai.

Klerikalizmo priešinai "Kulturoje" ir "Laisvojoje Mintyje" sako, kad po vieningumo priedanga perdaug įsigali kunigai ir jų kontroliuojamos organizacijos.

"Visą laiką nenutraukiamai ejo kat. organizacijų veikimas", rašo vienas "Kultūros" bendradarbis. "Vyko ir tebevyksta KVC, pavasarininkų, ateitininkų, katalikų moksloininkų ir eilės konfesinių dr. jų kongresai, suvažiavimai, susirinkimai, kursai."

"Ivairiuose kabinetuose krikščionys svarbiausia laikėsi vienos ministerijos — švietimo; tai jiems padėjo įsitvirtinti mokyklose. Faktai kalba už tai, kad ir šiuo metu jie tinkamai išnaudoja sąlygas..."

"Akivaizdoje visų faktų negalima kalbėti apie pažangiosios visuomenės sutarimą su krikščionimis. Jeigu kas ir sutaria, tai tikrai ky-

la klausimas, ką reikia vadinti pažangiu."

Gal, nori inkvizicijos grįžimo?

Bet yra kunigų, kuriems nepakanka ir tų koncesijų, kurias klerikalizmas yra igijęs arba gauna dabar. Jie nepripažįsta jokių nuolaidų "bedievams". Vienas tokių karingų kunigų rašo "Žemaičių Priešelyje", išreikšdamas savo pasipiktinimą tuo, kad Lietuvoje leidžiama "laisvamaniškos knygpalaidė", ir jisai klausia: "Kur spaudos sargai?" Žmonės, kurie tokias knygas leidžia arba kurie neapsaugoja nuo jų visuomenės — sąžinės, anot to kunigo,

"gėdos ir prakeikimo sulauks iš istorijos, nes jie yra mūsų tautos kultūros plėšikai ir duobkasiai."

Tuos "kraštutinius žmones" — vienoje pusėje laisvamanius, antroje fanatiškus klerikalizmo apaštalus — bando sudrausti liaudininkai ir krik-demai. "Lietuvos Žinios" sako, kad jie vieni ir antri esą "sąžinės priešinai". O krikščionių "XX A.", priartamas liaudininkų dienraščiui, rašo:

"Prie šito 'L. Ž.' pasiskaidymo nedaug kas lieka pridėti. Nebent reikia pabrėžti, kad tokių sutarimų ir konsolidacijų priešų yra ne tik visuose kraštuose, bet ir visose srovėse. Tai kraštutiniai žmonės, kurie nepajęgia plačiau ir gyvenimą žiūrėti: jie mato tik ties savim, tik save ir savo nusistatymus ir niekaip nenori skaitytis su neginėjimu ir visuotinu faktu, kad šalia jų buvo ir bus įvairių pasaulėžiūrų žmonių. Kova su tokiu siauraprotyškumu yra būtina, kai norima pasiekti kulturingesnių santykių, sutarimo, taip reikalingo mūsų kraštui."

Jau pritaria civilinei metrikacijai

Dėl konsolidacijos krikščionys jau nespriešina ir tam, kad Lietuvoje būtų įvesta civilinė metrikacija. Kauniškis "XX A." rašo:

"Kulturinga tauta ir kiekviena ideologinė srovė turi siekti tokių sąlygų, kuriose darniam sugyvenimui ir visos tautos vienybei būtų kuo mažiausiai kliūčių. Valstybės įstatymai taip pat negali palikti dalies piliečių, be kurių teisių, kurių principiniai niekam negalima neigti. Sakysim, ta pati civilinė metrikacija. Katalikams ji nėra reikalinga, nes jie turi savo metrikaciją ir savo sutuoktinių tvarką. Bet niekas negali ginčyti fakto, kad ir mūsų valstybėje yra piliečių, kurie nepriklauso jokiai konfesijai (galų gale, ir krikščionys tai patyrė! — "N. Red."), — jie taip pat turi turėti galimybę teisėtai susituokti. Atiduokim kiekvienam tai, kas jam teisėtai priklauso!"

Gera pasakyta. Bet, vadinasi, patys klerikalai dabar pripažįsta, kad priešindamiesi civilinei metrikacijai, jie tam tikrai daliai visuomenės nedavė to, kas jai "teisėtai priklauso"; reiskia — darė didelę skriaudą.

Malonu matyti, kad jie dabar jau pradeda tai suprasti. Kad ir "cerepoko žinksnis", visgi progresuoja ir klerikalų protavimas.

nės konsolidacija, tautos vienybė ir kitokie geri dalykai. Tai kam reikiai daryti Lietuvos šeimininku policijos departamentą? Argi Lietuvos žmonės yra taip nesubrendę, kad jie negali patys tvarkytis?

Holandijos moterys ir vaikai, kurie liko atgabenti į Londoną.

Kaip Klaipėdos krašto gyventojai laivais žinios iš Lietuvos buvo apgauti

Šiais metais kovo 23 dieną suėjo vieni metai, kai Vokietijos vyriausybė ultimativiai pareikalavo iš Lietuvos vyriausybės perduoti Klaipėdos Kraštą Vokietijai, grasindama, jei Lietuva nesutiks perduoti gera valia, pasiūsti savo ginkluotą pajėgą ir okupuoti visą Lietuvą. Vokietijos užsienių reikalų ministras savo reikalavimą rėmė neva fakto, kad dauguma Klaipėdos Krašto gyventojų esą vokiečiai ir pareiškė griežtą norą grįžti prie Vokietijos. Dėlto verta aptarti, kaip tas Klaipėdos Krašto gyventojų tariamas noras atrodė, kaip jis buvo sudarytas.

Iki Vokietija nepradėjo grobti vieną žemę po kitos, Klaipėdos Krašto vokiečiai, kiek jų ten yra, buvo visiškai patenkinti savo padėtimi ir net nereagavo į vokiečių agitatorius, kurie visą laiką kurstė reikauti atskirti Klaipėdos Kraštą nuo Lietuvos ir grąžinti prie Vokietijos. Vokietijai užėmus Austriją ir Sudetų kraštą, Klaipėdos vokiečių nuotaika labai pasikeitė. Jie pasidarė prieinami visokiems agitatoriams, kurie visais būdais buvo remiami Vokietijos nacių partijos. Vokietijai paklupdžius Čekoslovakiją, tie patys vokiečiai pradėjo tikėti, kad Vokietija, kaip skelbė jos vadai, tikrai užvies pataus visą Europą. Tuomet, nors nei krašto vokiečiai, nei lietuviai, nemanė apie grįžimą prie Vokietijos, pradėjo baimintis, kad vieną dieną Vokietija galėtų jėga užimti Klaipėdos Kraštą, kaip nuolat buvo leidžiami gandai. Ne kartą tikrai buvo prie sienos sustiprinta vokiečių kariuomenė, ypač prieš rinkimus Klaipėdos Krašte. Tą abejojimą ir žmonių baimę tenkinti išnaudojo vokiečių agentai, ir, matydami gyventojų netikrumą, pradėjo grasinti. Panaikinus karo stovį Klaipėdos Krašte, jau buvo slapta suorganizuota vokiečių nacių organizacija, kuri visų smarkumu buvo plečiamai. Visi gyventojai buvo verčiami įsirašyti nariais į nacių organizaciją, grasinant įvairiausiais būdais. Jei kam teko skaityti knygą "Čia kalba Saaro kraštas", tam nebereikia daugiau ko aiškinti. Padėtis Klaipėdos Krašte pasidarė visiškai ta pati ir grasinimo bei prievartos būdai buvo panaudoti tie patys. Paimkime darbininkiją! Stambiausios Klaipėdos Krašto pramonės įmonės buvo vokiečių rankose. Tų fabriku vadovybės vieną gerą dieną paskelbė, kad sudaroma tos įmonės darbininkų organizacija (pagal Vokietijos darbo fronto pavyzdį), į kurią visi turi įsirašyti. Kas tai organizacijai nepriklausys, tam nebus darbo toje įmonėje, — aiškino nacių

agentai. Suprantama, kad darbininkas, norėdamas likti darbo vietoje, buvo priverstas įsirašyti į nacių organizaciją. Tuo tarpu kraštui jokio pavojaus nebuvo, nes buvo tik kaltama apie tampsrą visuomenės organizavimą pačių darbininkų naudai. Savo tikruosius tikslus, kad siekiama Klaipėdos Kraštą atplėsti nuo Lietuvos, tie agitatoriai dar slėpė ir visuomet kalbėjo dviprasmiškai. Tie darbininkai ir tarnautojai, kurie įsirašė į nacių organizaciją, turėjo iš kitų organizacijų išstoti. Prekybos įstaigose pasielgta taip pat. Visi tarnautojai "jų pačių labui" buvo verčiami įstoti į nacių organizaciją ir išstoti iš visų kitų organizacijų. Kas nesutiko įsirašyti į nacių organizaciją, tas liko be darbo. Susidarę tokį pamatą naciai pradėjo apimti vis platesnias mases. Taip pav. karių organizacijon įsibrovė keli nacių agentai ir vieną dieną paskelbė, kad visa karių organizacija prisideda prie bendros nacių organizacijos. Taip pat buvo į bendrąją nacių organizaciją įrašomos sporto draugijos, chorai — net bažnytiniai chorai —, invallidai, žemės ūkio draugijos, kuriuose dalyvavo ir vokiečiai, mokyklos, valdininkų ir mokytojų sąjungos, policija ir visos organizacijos, kuriose vokiečiai turėjo galimybės pasireikšti. Net bedarbiai, kurie visą laiką kariavo su naciais, buvo suagituoti, geriau sakant papirkti, atsisakė savo vadovybės ir prisidėjo prie nacių organizacijos, kuri žadėjo visiems aukso kalnus ir bedarbių pašalpas mokykloje.

Tam tikslui bus įsteigti atitinkami kursai. Į mokyklą bus primami: į modelizmo kursą — lietuviai jaunuoliai, turį 12 metų amžiaus, o į sklandymo ir motorinio skraidymo kursą — šauliai (vyrai ir moterys), turį 16 metų amžiaus.

KAUNAS. — Vidaus reikalų ministerijoje atliekami paruošiamieji darbai įvesti krašte darbo prievolę ir netrukus bus pradėta darbo prievolės atlikti tinkamų asmenų registracija. Manoma, kad nuo gegužės mėnesio darbo prievolė bus pradėta vykdyti praktikoje.

VILNIUS. — Vilniaus miesto savivaldybė yra susirpinusi kaip galima greičiau pastatyti naują miesto skerdyklą, nes dabartinė skerdykla yra primityvi ir apleista. Skerdyklos statyti biudžete numatyta 800,000 litų. Statyba nutarta pradėti nebeatidėliojant.

KAUNAS. — Balandžio 10 d. Maskvoje buvo pasirašytas tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos papildomas susitarimas tranzito reikalais iš Lietuvos į Odesą ir Rumuniją, o taip pat patobulinti keleivinio susisiekinio susitarimai iš Lietuvos į Maskvą ir iš Vokietijos per Lietuvą į Maskvą. Susisiekinimas su SSSR per Kenos pasienio stotį jau veikia nuo vasario mėnesio, o per Stasyus pradės veikti nuo birželio 1 d. Tiesioginis susisiekinimas tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos per Marcinkonius bus atidarytas nuo gegužės 1 d.

VILNIUS. — Švietimo ministras leido Vilniaus Tėvų Jėzuitų Kolegijai steigti ir savo lėšomis laikyti Vilniuje privatinę berniukų gimnaziją dėsdomąją lenkų kalba. Gimnazija bus vadinama "Vilniaus Jėzuitų privatinė gimnazija". Jos direktorium paskirtas kun. Antanas Viskanta. Be to, tokią pat įvarką privatinę mergaičių gimnaziją leido įsteigti Vilniaus Seserų Nazaretiečių Vienuolynui, kuri bus vadinama "Vilniaus Seserų Nazaretiečių privatinė gimnazija". Tos gimnazijos direktore paskirta Sesuo Ona Kazimiera Liauksminaitė.

VILNIUS. — Šaulių aviacijos būrys vasario 21 d. perėmė buvusią Aukštągiryje, netoli Vilniaus, lenkų LOP organizacijos sklandymo mokyklą. Ten dabar steigiamą Dariaus ir Girėno vardo šaulių aviacijos mokyklą. Toje mokykloje numatomu mokytis arba įgyltas žinias ir patyrimą pagilinti avio modelizmo, motorinio skraidymo, sklandymo ir kitose srityse. Tam tikslui bus įsteigti atitinkami kursai. Į mokyklą bus primami: į modelizmo kursą — lietuviai jaunuoliai, turį 12 metų amžiaus, o į sklandymo ir motorinio skraidymo kursą — šauliai (vyrai ir moterys), turį 16 metų amžiaus.

KAUNAS. — Vidaus reikalų ministerijoje atliekami paruošiamieji darbai įvesti krašte darbo prievolę ir netrukus bus pradėta darbo prievolės atlikti tinkamų asmenų registracija. Manoma, kad nuo gegužės mėnesio darbo prievolė bus pradėta vykdyti praktikoje.

VILNIUS. — Vilniaus miesto savivaldybė yra susirpinusi kaip galima greičiau pastatyti naują miesto skerdyklą, nes dabartinė skerdykla yra primityvi ir apleista. Skerdyklos statyti biudžete numatyta 800,000 litų. Statyba nutarta pradėti nebeatidėliojant.

KAUNAS. — Balandžio 10 d. Maskvoje buvo pasirašytas tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos papildomas susitarimas tranzito reikalais iš Lietuvos į Odesą ir Rumuniją, o taip pat patobulinti keleivinio susisiekinio susitarimai iš Lietuvos į Maskvą ir iš Vokietijos per Lietuvą į Maskvą. Susisiekinimas su SSSR per Kenos pasienio stotį jau veikia nuo vasario mėnesio, o per Stasyus pradės veikti nuo birželio 1 d. Tiesioginis susisiekinimas tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos per Marcinkonius bus atidarytas nuo gegužės 1 d.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

MOTINŲ DIENĄ LIETUVIŲ TAUTISKAS KAPINĖS APLANKIUS

Daug Naujų Kapų Ten Supilta

Gegužės 12-tą d. iš anksty- pas butų gražus. Štai, Mataušo Burnicko ka- bo ryto buvo nepaprastai gra- žu. Šilta dienele. Saulė skais- čiai šviečia. Nors ir didokas, bet švelnus. Vėjelis glodokas, vėjelis giliau jausmingumu glo- sto veidus tų Amerikos liet- vių, kurie parvyksta savo gim- tąjį kraštą Lietuvą aplankyti.

Pilni keliai automobilių. Sau- na iš miesto vieni į piknikus, kiti į kapines. Važiudamas ar- tai gatvėkarij ar tai autobuse visur matai jaunas mergaites su specialiai prisegtais ženklais gražių gėlių puokštėmis. Tuo- mi jos reiškia savo motinoms pagarbą, ir iš ženklin gali pa- žinti, kurios laimingos, dar te- beturi brangias mamytės, ir taipgi kurios dukrelės yra iš- stumtos iš motinelių prieglob- sėjų, našlaitės, ir skubinas pa- puošti jų kapus.

Kapinės Pilnos Žmonių

Tikrai malonu ir džiugu da- rosi važiuojant ir matant at- josios gamtos vaizdus. Visur žydi, žaliuoja. Oras turi saldų kvapą.

Štai ir Kean Avenue. Išlipęs iš autobuso, žygiuojau į kalnė- lį. Lietuvių Tautiškos kapinės pilnos žmonių. Trisus ar ketvie- nas prie savo artimųjų kapo. Matai ašarojančius ir liudin- čius.

Priešs prie savo šeimos ka- po jau radau, kad dukra Fran- ces gražiai jį papuošė. Ten il- sioji jos mamytė.

Vakščiojant ir apžiūrinėjant puikius paminklus, girdi po vi- są kapinyną skrendančias mu- zikos gaidas, liudnų dainų ran- dasi. Daug dukrų ir sūnų bei kitų artimųjų giminių dabina ka- pus ir laisto vandenėliu. Vieni atvykę su šeimomis, kiti pa- vieniai.

Užmigę Veikėjai

Tarp daugelio kapų su mažu akminėliu papuošta štai Joniš- kiečių L. K. Klubo tvėrėjo Ju- liaus Butaučio poilsio vieta. Du geri Joniškiečiai prieš Dekoraci- jų dieną papuošė jo kapą gė- lelėmis, išreiškė savo simpati- ją mirusiam savo Joniškiečiui. Čia guli neseniai miręs žaga- riečių klubo narys gruzdietis George Bush. Jo kapas šeimo- nos neprižiurimas, nepapuoš- tas. Bet to klubo geros žaga- rietės jau antru kartu apso- dina gėlėmis ir rupinasi, kad ka-

Nauji Vardai

Šią Motinų dieną lankant šiuos laisvos lietuvių kapus, jau tenka tuos skaityti švie- žiai ant paminklų užrašytus Antaninos Stuparienės, Veroni- kos Dauderienės ir kitų var- dus.

Lietuvių Tautiškos kapinės auga-gražėja.

Paklausus užveizdos p. Schui- co, atsakė, kad puikus oras, bet "mes jo visą dieną ne- matėme. Visa kapų direkcija didžiame ofise suplūkę, sušilę dirba". Juk tai pats dabar dar- bymetis, nes jau artinas Kapų puošimo diena.

R. Š.

"Lietuviška Gegužinė"

Rengia Jaunimo Kultūros Raitelis

Gerbiamieji organizacijų ren- gėjai, pranešame, kad ši jau- na organizacija yra nesenai su- sitvėrus ir jau girdėjo apie jos veikimą. Taigi, ji rengia Lietuvišką Gegužinę birželio (June) 23 d. ir prašo visų at- silankyti ir paklausti žavin- čių lietuviškų dainelių. Atvy- kite tą dieną ir pamatykite jaunimiečius asmeniškai.

Ir nepamirškite nusipirkti serijų, nes bus daug laimėji- mų. Bilietai smarkiai platinami po visą Chicago.

Brangūs broliai ir sesės, se- ni ir jauni, važiuojam visi į Liberty daržą, birželio 23 d. Neužmiršite per ilgus metus apie tą milžinišką gegužinę.

Jonas Šliozis.

Pieninės, Unija Atnaujino Derybas

Po kelių dienų pertraukos ir piktų žodžių, Chicago's pienini- aistovai ir išvežiotųjų unija va- kar atnaujino derybas algų ir naujos sutarties reikalais.

MICHAEL QUILL, C. I. O. Transport Workers uni- jos prezidentas, išlydimas po aštraus susikirtimo su Dies komitetu.

Iš SLA 208 (Moteryų) Kuopos Darbuotės

Išrinko Tris Delegatus Seiman

Šio mėnesio pradžioj Audito- rium viešbutį įvyko SLA. 208 kuopos susirinkimas, ku- riame buvo renkamos delega- tės į busimą seimą. Jomis iš- rinktos pp. Advokatė Lidy, J. Byanskienė ir p. Varasimas. Susirinkime buvo atsilan- kiusi p. J. Daužvardienė, kon- sulo p. Daužvardžio žmona, ir ji išreiškė širdingą padėką už pintinę gėlių, kurias kuopa- jai suteikė pagerbimo banke- te, kur buvo įteiktas Gedimi- no Ordenas p. Daužvardžiui.

"Happy Birthday"

Po susirinkimo kuopos iždi- ninkė p. Josephine Norkus pa- kvietė narys ir pirmininkę, p. Mariją Brenzaite ir kitą kam- barį. Ten buvo puikiai gėlė- mis ir valgiais išpuoštas stalas, didelis "birthday" cake ir ja- me degė, linksmam liepsnojo žvakutės. Narės tuojau už- traukė, "Happy Birthday, Ma- ry" ir "Ilgiausių Metų!"

Pasirodė, kad šios netikėtos vaišės buvo surengtos kuopos pirmininkės p. Brenzaite's gi- madieniui atminti. Ji buvo la- bai sujaudinta ir su ašaromis akyse padėkojo narėms ir ra- rė, kad ji tokio pagerbimo nė- ra užsipeilusi.

Mes visi žinom, kad p. Bren- zaitė daug yra padariusi gero lietuviams, duosniai aukoja kiekvienam tikslui ir nesigaili nei darbo, nei pinigų nei triu- so Lietuvos reikalams.

Nuo kuopos p. Brenzaite buvo įteikta kukli dovana — ridikulis, o nuo valdybos ji susilaukė orchidėjų korsažo.

\$239 Pelno.

Jau kaip ir vėlu, bet dar praverstu pranešti, kad vargšo mėsaitis kuopa buvo surengusi kortų party Chicago Beach Viešbutyje. Vilniečiams šelpi. Pelno buvo \$239.00, ir iš to pi- nigu tam tikra dalis bus pa- siųsta Lietuvon. Beje pati vie- na p. Brenzaite pardavė virš 100 bilietų. Retas kas gali tiek bilietų parduoti.

—Josephine Osinskas, kor.

Mirtinai Susižeidė

NORTHSIDE. — Pavirtusi namie sunkiai susižeidė ir va- kar pasimirė 77 metų senelė, Alvina Paske. Ji gyveno adre- su 2925 N. Pulaski Road.

Krito Negyvas Darbe.

Odų dirbtuvė, adresu 833 Haines avenue, prie darbo staigiai krito negyvas 71 mē- tų senelis, John Gnatek. Jis turėjo širdies joga.

Graži Pora, Šaunios Nubaus Už Vandens Ir Vestuvės Vogimą

Apsivedė Meldąygtė—
Wrubliauskis.

Gegužės 11 d., 4 val. popiet susituokė Alice Elizabeth Mel- dažytė su Aleksandru Wrub- liausku. Po iškilmingų religi- nių apeigų, kurios įvyko Ne- kalto Pras. Pan. Šv. paran. bažnyčioje, prasidėjo jaunųjo tėvų namuose, 5817 So. Whip- ple gat., vestuvių puota.

Tvarkingiems žmonėms, ro- dos, ir patsai gyvenimas stoja į talką. Graži, tarsi, parinkta pora. Graži ir tvarkinga elgsē- na, tvarkingas ir pavyzdingas jų palydovų susiklausymas bei tikras užduoties atlikimas. Ypač gražiai atrodė jų parėd- niai, — ir vyrams, pasirodo, kad tinka geriau vizitės, negu tie trumpieji švarkeliai nors ir šilkiniais kalnieriiais. Pavyz- dingai užsibaigė ir pati puota. Visi laiku susirinko, linksmi iki prieaušrai paulioję, tarę ponams Wrubliauskams už vaišingą priėmimą ačiū ir pa- linkėjė laimingo sugyvenimo, išsiskirstė pilni išpuodžių bei gerų atsiminimų. Ir ištikro, ponai Salomėja ir Juozapas Wrubliauskiai ir nepašykstėjo savo svečius pavaišinti — tikrai lietuviškai.

Taigi, pradžia jaunųjų gy- venimo užmiegta gražiai ir pavyzdinai. Tikėkime, kad ir visos jų gyvenimas bus toks pasekmingas, o už atsilang- mą ir linkėjimus jaunieji ir senieji ponai Wrubliauskiai prašė visiems perduoti nuošir- diausią ačiū.

Jūsų reporteris J. Krs.

Laikas Malevoti!

Daleiskite mums pagelbėti jums pagražinti jūsų namą. Mes turime pilną pasirinkimą namų malevot, varnišų, šelakų ir sienoms papurų.

DYKAI Patarimas Dėl Dekoracijų.
DYKAI Dastatymas Visoj Chicagoj.

SAM HELMAN

SERVICE WITH A SMILE

1411 S. Halsted Street Tel. Canal 5063

TAUPYK-NESIGAILĖSI, NES SENATVĖJE RAMYBĘ TURĖSI

Kaip tik užsi-
dirbsiu, pradėsiu
taupyti
NAUJIENŲ
SPULKOJ

Naujienu Spulkoje Moka 3 1/2%
Ir Indėliai Yra Apdrausti Kiekvienai Ypatai Iki \$5,000.00

1739 SOUTH HALSTED STREET

PIRKIT NAUJA
Chrysler arba Plymouth

Tai yra Geriausi ir Gražiausi
Automobiliai Amerikoje; moder-
niskai įstbulinti. Nužemintos
kainos. Lengvi išmokėjimai Tel-
singas patarnavimas pas

BALZEKAS MOTOR SALES

"U WILL LIKE US"
4030 So. Archer Avenue
Phone Virginia 1515

Remkite Lietuvišką
Zyduką

Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR
CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

Tel. CICERO 5306

C. & M. PAUGA DISTRIBUTORS

Parduodam geriausį ir
stipriausį
FOX HEAD ALŲ
Vynai-Likieriai-Gerimai
i visais miesto dalis.

5031 W. Roosevelt Rd.
CICERO, ILL.

Victor Bagdonas LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom furnitūras, pianus o
visokius rakandus bei storus
vežam į farmas ar kitus miestus
Zemą kainą. Musų Darbas ga-
rantuotas. Taipgi pristatom an-
glis i visais miesto dalis.

3212 So. Halsted St.
Saukiet Tel. VICTORY 0066

• FOTOGRAFAS

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pir-
mos rūšies su mo-
derniškais užlai-
tomis ir Hollywood
sviesuotais. Darbas
garantuotas.

420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

6-ti Metai Skersai Vartų Nepamirškite Užteiti Pas:

PETE YOUNG

Narys 271 Post ir Ch. Liet. Dr-jos
Schlitz Alus ir Užkandžiai
83 ir Kean Ave., Willow Springs
Priešais Tautiškų Kapinių Vartus

SVEIKATOS KLINIKAS

TONSILUS	\$13.50
Išima Už	
PRABUVIMAS	\$50.00
Ligoninėje	
RAUDONGYSLIŲ	\$25.00
Išėmimas ir Ligon.	
REUMATIZMAS	\$2.00
Greitą Pagelba	
GYDO VISAS LIGAS	
Ekzaminacija	\$1.00
ir vaistai	
DOUGLAS PARK HOSPITAL	
1900 S. Kedzie Ave.	Chicago

KAINUOJA MAZIAU PORA 1 1/2

NUDAŽYTI
KURTENUS SU

Gypsy 10c
ECRU CURTAIN DYE

YRA VAISTŲ IR NOTIONS
KRAUTUVES

Sophie Barcus

RYTINE RADIO
VALANDA

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:30 v. ryto
iki 9:15 val. ryto

Išgirsit vėliausias žinias,
muziką ir kitus įdomius
pranešimus.

Edith Graham Mayo, išgarsėjusi Dr. Charles Mayo
žmona pakelyje į New Yorką sustojo Chicagoje.

:-: KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS :-:

IŠ MONTREAL PADANGĖS

Motinių pagerbimo minėjimai

Šį metų turėjome net du Motinių dienos minėjimus, — vieną ruošė Toronto moterų komitetas, kuris įvyko geg. 5 d. Programą sudarė trumpa Ylenės prakalba; eilės, kurias deklamavo vaikučiai Sasnauskaitė, Alksninytė, Mingilas ir Alksnienė ir veikalas "Karo aukos", nevisai tinkamas motinų pagerbimui, nes žiaurios moters-motinos pasielgimas su našlaite slopino gerą nuotaiką tokioj brangioj Motinių dienoj. Našlaitės rolę turėjo jauna Skurdelytė, ji savo gana ilgą rolę atliko gerai.

Nors viso veikalo dalyviai vaidino gerai, bet paskutinio veiksmo dalyvis Mingilas, kurs vaidino grįžusio iš vokiečių belaisvės rolę ir netikėtai susitiko miške su skriaudžiama blogos moters savo dukrele, buvo kaip ir pataisyamas viso lėto tempu ėjusio veikalo. Gaila, kad mūsų vienas iš geriausių scenos vytytojų Mingilas taip retai vaidinime nepasirodė, o jo vaidinimo yra ko pasžiūrėti. Iš moterų Alksnienė visuomet savo roles atlieka ir labai gerai. Pirmą kartą vaidino Babilonas ir dar vienas jaunas neseniai iš Lietuvos atvykęs jaunuolis, abu gana gerai save atkremondavo.

Antrą tokį pat minėjimą surengė "Aušros choras" geg. 12 d. Programą sudarė p-lės A. Mickevičūtė; pr. ka ba, mergaičių šokiai, muzikaliai numeriai, kuriuos atliko svetimtautė ir lietuvaitė A. Užemeckytė paskelembino pianu. Pats choras davė solų, duetų ir visas bendrai sudainavo keletą dainų. Abu parengimus atlikę nemažai motinų gerbėjų, tik apgalvotina, kad ir tokioj svarbioj dienoj pasitaiko iš rengėjų pusės į atsilankiusius svečius nevisai švarių replikų, jau nepaisant tai, kad ir, be to, turi kai kas malonumo šnauruoti į nepatinkamus svečius. Daug kartų buvo manoma, kad ateis laikas ir mes susiprasime, kad nors tam tikromis išimtimis galėsime kartu kam nors atiduoti pagarbą, bet neatrodo. Daug kartų buvo bandyta, nepaisant piktos valios žmonių, atilankyti Lietuvių parengimus, nežinant kas juos rengia, bet visada ir visada girdėti nemalonius komplimentus tai vieno, tai kito asmens adresu, tikrai per daug nemalonu. Keistas re susitarimas ir nesusižadimas rengėjų, — vieni nuosirdžiai kviečia atsilankyti, užtikrindami, kad jokių nemalonių nebus, o kiti pasinaudodami atsilankymu skaudžiai tam tyko įgnybti. Štai tau ir užtikrintas nemalonus. Štai tau ir pagerbimas atsilankymu lietuvių veikimo.

Nauji lietuviai iš Manitobos provincijos

SLA 236 kuopos nario Kazio Vaivados šeima, — tėveliai, sesutė ir brolis apledo tolimą ir šaltą vakarų Kanados Manitobą ir atvyko į Toronto. Ten turėjo gana didelį ūkį; jį likvidavo ir čia įsigijo gražius nuosavus namus. Malonu buvo susipažinti su Vaivadų simpatinga šeima. Naujai pradėtam gyvenimui Toronte linkiu kuo geriausios laimės.

Garnys aplankė Čirunus

Abu Čirunai yra SLA kuopos geri nariai, ypatingai kukli ir su visais nuosirdi yra Bronė Čirunienė; jai nėra blogų žmonių, ji mokė su visais buti gera, todėl ir ją visi gerbia. Čirunai

garnys apdovanojo sveiku ir gražiu suneliu. Tas laukiamas svetys ir tėvų džiaugsmas atvyko geg. 5 d. Kuopa sveikina laimingus Čirunus ir Linki daug laimės ir džiaugsmo visai šeimai. — O. I.

Winnipeg, Man.

Iš įvykusio W. L. Klubu bazaru

Pracitą mėnesį įvyko Winnipeg Lietuvių Klubu bazaras. Po bazaru įvyko ir klubo visuotinis susirinkimas, kuriame buvo išduoti įvairūs komitetų raportai. Iš jų keletą čionai ir paminėsiu.

Kadangi kiek laiko atgal jau buvo tilpę spaudoje smulkmeniškas aprašymas apie bazarą ir susirinkimo eigą, tai tik kai kuriuos klausimus aš dabar paliesiu.

Turiu pasakyti, kad bazaras buvo gana sėkmingas; su draugų pagalba pavyko sukelti reikalingą pinigų sumą, kuri labai buvo reikalinga išbaigimui mokėti svetainės skolas.

Susirinkime iš raportų paaiškėjo, kaip klubo komitetas darbavosi ir stengėsi sukelti reikalingą sumą finansų dėl grąžinimo svetainės paskolos.

Finansų sekretoriaus raportas šių metų trijų mėnesių apyvartos sekamas: pajamos nuo sausio 16 d. iki balandžio 7 d. 1940 m.

Iš klubo parengimų ir iš bazaru gauta \$355.59
Iš "čeking rumo" gauta 50.35
Už svetainės išrendavimą gauta 66.00
Už virš svetainės gyvenamųjų kambarių gauta 48.00
Iš bufeto minkštų gėrimų gauta 30.02
Aukų svetainei gauta 7.00
Perkeltas likęs 1939 metų balansas 190.16

Iš viso kartu sukelta \$748.12
Per tą patį laikotarpį įvairių išaidų buvo 305.76

Są balandžio 7 d. klubo kasos stovis \$442.36
Iš tos sumos dar turė būti moka grąžinta, tai klubo išdėdas kiek sumažės, bet winnipegiečiai nenusimena, bet džiaugiasi, kad jau tikrai turi nuosavą svetainę, o ateityje vėl visi gerai petys į petį vieningai pasidarbūs sukėlimui keleto dolių svetainės remontui ir jos pagerinimui.

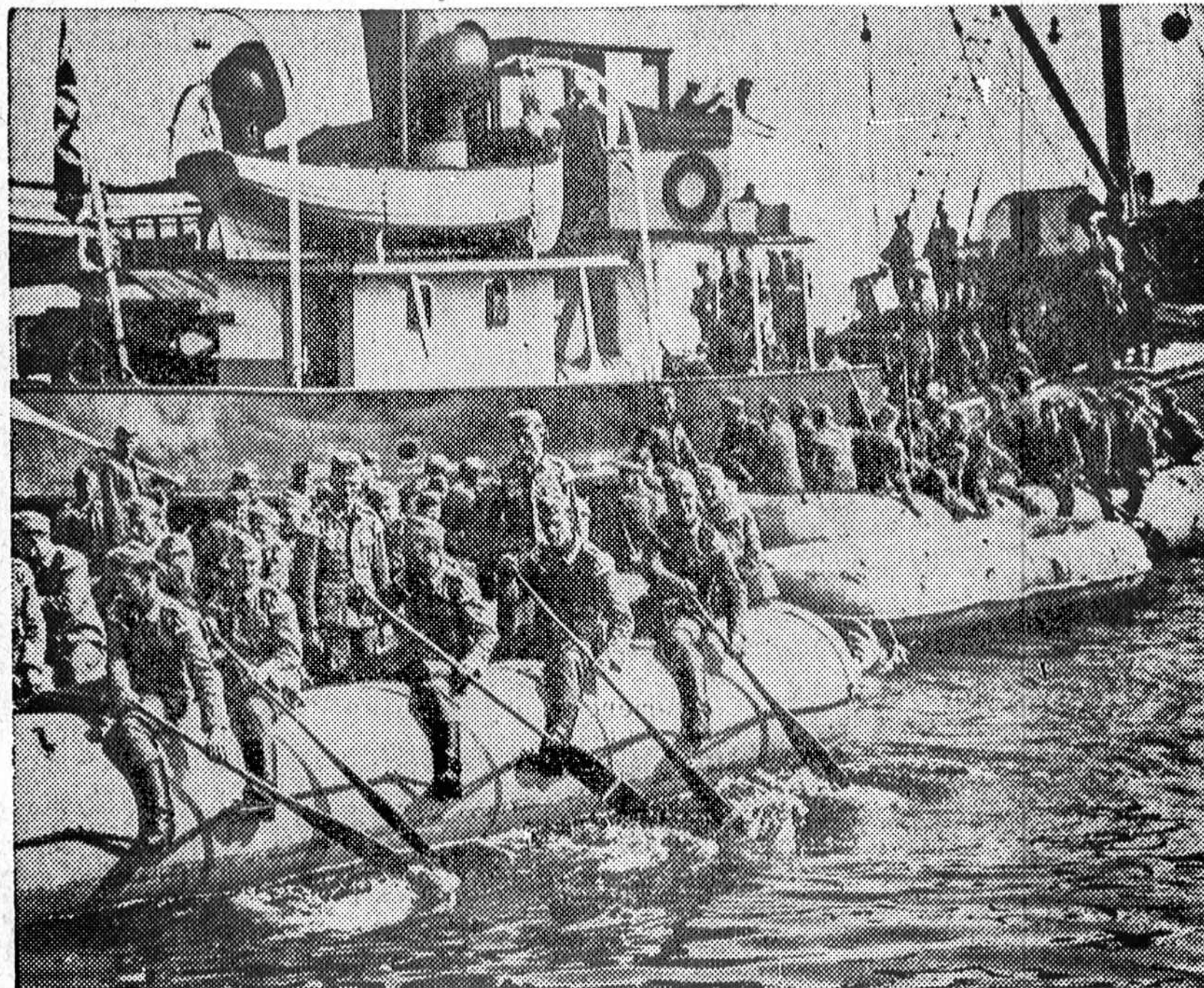
Klubu komitetas reiškia didelę padėką tiems draugams ir draugėms, kurie prisidėjo savo darbais bei finansine parama ir kooperavo sykiu su klubo komitetu. Taipgi didelis kreditas priklauso draugams, gyvenantiems provincijoje, kurie prisidėjo savo darbu bei finansais prie klubo bazaru pravedimo.

Yra verta pažymėti tuos, kurie su atsidėjimu darbavosi dėl bazaru, bet gaila, kad nėra galima visų čia jų surašyti, nes tai daug laikraštyje vietos užimtų. Tik turiu pažymėti, kad visi iš vieno tam tikslui darbavosi kiek kuriam aplinkybės leido, ir visi aukojo pagal savo išgales. Manau, kad mažai buvo tokių, kurie nebutų visai vienokių ar kitokių būdu prisidėję prie šio mūsų tikslo. Todėl manau, kad neužsigaus, jei jų čia ir nepamėnėsiu. Padarydamas išimtį provincijos draugams, turiu pažymėti tuos, kurie neatsisakė pagelbėti bazaru rengiant ir išplatino bazaru tikietų knyguotes. Štai tie draugai:

J. Navickas, Pickel Crow; J. Morkunas, Binfit, Sask.; P. Piragis, Pinto, Sask.; J. Shey-

Anglų kareiviai Londone parengti siuntimui į Holandiją ir Belgiją.

Nacių kareiviai guminiiais laivukais stengiasi perplaukti vandens apsemtas vietas.

Belgai džiaugsmingai sutinka anglų kariuomenę, kuri atskubėjo jiems į pagalbą.

nauskas, Bear More, Ont.; V. Žinaitis, Central Pat.; M. Decdas, Red Lake; K. Shukstis, Mckenzie Isl.; Savicky, J. M. Wesbarne, Ont.; P. Piskarskis, R. R. 2 Delhe, Ont.; P. Kuncis, Fort William; Makaravičius, B. C.; F. Paliliunas, Red Lake; J. Nakrušis, Edmonton; K. Valaitis, R. R. 2 Delhe, Ont.; P. Liaukevičius, Austi, Man.; Balčiunas, V. W. Shmitas, Fort France.

Tai visiems tiems draugams priklauso didelis ačiū. O jeigu kurį praleidau, tai atsiprašau, — prašome pranešti apie tai.

Klubu bazaru prizai

1-mas prizas, moteriškas laikrodėlis teko A. Marcu, P. O. Glacier B. C.
2-ras — kemera, teko Zehrauskui, Kenora, Ont.

3-čias — stalo lempa, teko Malala, Winnipeg, Man.
4-tas — komodės uždangalas, teko E. Plekaitytei, Winnipeg, Man.
5-tas — fontaninė plunksna ir pašeilis, teko N. Fesuk, Winnipeg, Man.
6-tas — vienas doleris, teko Ch. Shens, Saskatchewan.

Daiktai, kurie buvo skirti, visiems liko įteikti.

Aukos

Svetainei dar gauta aukų nuo J. Ruza \$1.00
Per draugų Makaravičių surinkta: aukavo E. Ewaskas50
F. Gutauskas50
N. Fesuk ant blankos25

Iš viso kartu \$2.25
Dėl plano pirkimo aukojo L.

Burba \$1.00
Lietuviai svečias (pavarėdės nepaduota) 1.00
P. Gutauskas 1.00
V. Marcinkus 1.00
K. Beniušis 1.00

Klubu radijo aparato pirkimui aukoję šie: K. Beniušis aukojo \$1; po 50c aukojo J. Paliliunas, P. Blušius, W. Staponavičius, L. Burba, M. Vidrukas, J. Ambrozevičius, J. Rimkus, J. Indrūlionis; po 25c aukojo: M. Bukauskas, P. Puras, P. Gutauskas, A. Paliliunienė, A. Urbonas, K. Makaravičius, J. Radzevičius, T. Pauplis, P. Gudžiūnas, L. Bartninkas, John Lesik, S. Paknis, V. Marcinkonis, E. Skinulis. Po 10c aukojo: V. Lepeška, V. Marcinkus. Visiems aukotojams didelis ačiū. — J. G. Paliliunas, W. L. K. F. Sekretorius.

TRUMPAI APIE VISKĄ

Ekspozicijai žada kersyti

Tie vyrai baisiai neapkenčia SLA kuopos. Jie tai kuopai karia gilią duobę ir norėtų ją amžinai palaidoti. Tie, atsiprašant, cėnakoriai SLA kuopą paverčia esant socialistine, fašistine ir visai jai kenkia. Tačiau nuo tų policiskų plepačių kuopai nėra blogiau. Ji auga ir dirba savo darbą.

Bet užvis daugiausia buvę smetonos policininkai neapkenčia socialistų kuopos, jos narių ir "Naujienu" korespondentų. Čia tie nepraustaburniai keikiasi, susirietę ugnimi spaudosi. Keikimosi ir šmeižimo darba dirba su viršlaikiu. Numsukusiomis kelnėmis vyruj tikras darbmetis. Ir kai tie keikimai ir šmeižtai neranda atgarsio plačioje visuomenėje, tai tie vyrai kerštingai graso "atsimokėti". Šaudymo budas yra praktiškiausias. Bėda tik ta, kad Stalinas dar tokios valdžios čia neįsteigė, kaip kad buvo įsteigęs Suomijoje. Atrodo, kad p. Yla ir kompanija ruošiasi steigti konunaciškų kukukus klanus linčo teismams. Yla jau turi, kitaip viešai per savo gazetelę nedrįstų keršyti atsilyginimais. Ir už ką? Nagi už tai, kad socialistai kai kada juos pavadina senais jų mėgiamausiu vardu — komunistais. Dabar mūsų hitler-stalincai jodošiskai komunisto vardo ginas. Bet socialistai šandien ir nevadina jų komunistais. Kai komunistinė mergelė praeitą šaltą rudenį išteikėjo už fašistinio bernelio, socialistai nuo tada juos vadina mergystės ir gautąja pavarde — komunaciais. Tai, rodos, teisinga ir džentelmeniška. Bet mūsų jaunavedžiams komunaciams nepatinka ir tas. Kolofas, pyksta ir graso. Pagalau, kad išvengtų linčo teismų ir keršto klausiu: kaip jumis, gerbiameji komunaciai, reikia vadinti?

Komunisto vardo jodošiskai kratotės; fašisto vardo nenorite, komunacių vardas nepatinka, socialistų vardo ir įdėję baisiausiai neapkenčiate, net bausti rengiatės; tautininkai kol kas nekošer, su Romos šalininkais negalite susitarti. Tai koks gi jusų, komunacių, vardas? Jei iš tiek vardu netinka nė vienas, tada iš tikrųjų jaučiu ponams komunaciams pasigailėjimą ir sakau: palaiminti ubagai dvasioje, keliaują į amžinybės karaliją. Keliaujant į karaliją, kur socialistų skirtingų minčių nėra, geriausiai keliauti ir kelio klausiti komunacių vardu.

Kas kapitalo šunyčiai?

Komunacių agentas p. J. Yla savo gazetės 419 nr. pastabose štai kaip gražiai rašo:

"Torontiškieji Naujienu pekeliai, kaip kokie kapitalo šunyčiai, Naujiense loja ir loja ant visų pažangių organizacijų, ant Liaudies Balso ir galo nesuranda. Matomai už tai, kad jiems nesiseka."

Tai puikiai nurašyta ir taip parašyti ne kiekvienas galėtų. Kalbama apie pažangias organizacijas. Bet kurios Toronto organizacijos pažangios, o kurios ne, tai "razumna" p. Ylos galva nepasako, čia p. Yla, turbuti, turi omenyje komunacišką literaturką, o komunacišką literaturką yra tiek pažangi, kaip ir Ylos gazietė. Hitleris Vokietijos kapitalistams ieško naujų kolonijų, kad kapitalas turėtų naujų rinkų naujų mili-

jonų kapitalui. Jis puola kitas tautas ir valstybes, biauariai žudydamas žmones nepasiduodančius Vokietijos kapitalo vergams. Vokietijos kapitalo ne šunyčiai, bet didelis šuo yra A. O. Hitleris. Tas kapitalo šunyčius pavergė Austrijos tautą ir vašyngę. Tas pats Hitleris pavergė Čechoslovakijos tautą ir valstybę. Tas Vokietijos kapitalo šunytis atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą. Kaip prof. Pakštas sako: "išplėšė Lietuvai akį". Tas kapitalo šunytis Hitleris nepasiduodančių Lenkiją pavergė žiauriu karu užpuolė, išdujdamas tukstančius Lenkijos žmonių ir turto. Pavergęs Lenkiją, Hitleris žudo, šaudo ar galvas kapojo ne Lenkijos kapitalistams, bet valstiečiams ir darbininkams. Kapitalo šunytis užpuolė, išžudė ir dar žudo laisvą Danų ir Norvegų tautas. Šiandien kėsinais ant Holandijos, Švedijos ir Baltkanų kraštų. Jei demokratinės valstybės nepajėgs apginti mažųjų tautų ir valstybių, Vokietijos kapitaias Hitlerio asmenyje pavergs ir išnaudos tų tautų darbo žmones. Taigi, visiems žinomas faktas, kad Hitleris yra Vokietijos kapitalo šuo. O tam didžiojo kapitalo šuniui Hitleriui atėjo į pagalbą komunistinė Sovietų Rusija. Ji padėjo pavergti Hitleriui Lenkiją ir pati pasigrobė Rusijai nepriklausomų žemių. Ji armotomis ir bombomis žudė tukstančius laisvos nepriklausomos Suomijos respublikos piliečių už tai, kad suomių tauta atsiskė laisvu noru duotis pavergiamai "imperatoriumi draugu" Stalinui. Kaip matome, bolševikiška staliniška Rusija remia aršiausią kapitalo berną Hitlerį ir ne tik remia, bet ir padeda ginklu pavergti kitos tautos Vokietijos kapitalui, taigi pirmos kapitalo šunybės yra Stalinas su savo trečiuoju internacionalu ir visomis komunistų partijomis. Antras kapitalo šunytis yra p. Jonas Yla, jo kolegos ir "Liaudies Balsas", nes jie gina Sovietų Rusiją kuri susitarus su Hitleriu plečia Vokietijos imperiją Vokietijos kapitalui. Tai ve kas yra tie tikrieji kapitalo šunyčiai. Ant vagies kepturė dega. Kad nukreipti dėmesį, komunacių agentas p. J. Yla kapitalo šunyčių ieško svetimuose namuose. Ponas J. Yla turėtų pažūrėti į veidrodį, o pažūrėjęs jis pamatys tikruosius kapitalo šunyčius. Kas dėl to, kam geriau sekasi komunaciams ar Naujienu "pekeliams", pakalbėsime kitą kartą. —Darbininkas

INSURANCE (APDRAUDA)

- PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
- APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
- APDRAUDĄ RAKANDŲ.
- APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.
- APDRAUDĄ LANGŲ.
- TAVERNŲ ir namų savininkų, kurie randasi tavernal nuo Public Liabilities.

NAUJIENŲ
Raštinėje per
A. RYPKIČIŲ
1739 S. Halsted St.

Raštinė atidara kas vakaras iki 8 val. Sekmadieniais — nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

Greita Veikla—Geri Terminai
PETERS BROS. & CO
1647 W. 47th Street
2-ras aukštas.
(Tarpe Marshfield ir Paulina gat.)

654-ios AMERIKOS PLIENO BENDROVĖS YRA ORGANIZUOTOS, SAKO C.I.O.

Plieno Konvencija Pritaria Rooseveltui

Vakar Chicago's Morrison viešbutį iškilmingai p. asidėjo Antroji C.I.O. Plieno Unijos konvencija.

Pirmas dalykas kuris krito visiems į akis, buvo tas, kad konvencijos vadai ir delegatai nepritaria C.I.O. viršininko, J. L. Lewis'o nusistatymui prieš Rooseveltą.

Įžanginė kalboje prezidentas Philip Murray ir kiti kalbėtojai labai draugiškai atsiliepė apie Roosevelto politiką, ir ypatingai pabrėžė, kad sutinka su jo užsienio politika.

550,000 Narių.

Konvencijoj pasirodė, kad u-nija dabartiniu laikur turi suor-

Raportai Apie Užsidariusių Bankų Stovį

Kur Kreiptis Jeigu Pinigų
Negavote

apskri-
k lik ida-
toius Charles Albers pa-
bė sekamus raportus apie
k stovį:

Devon Trust and Savings —
Išmokėjo 5%; žada — turbūt
nieko;

Elmwood Park Statē — Išm.
— 29%; žada dar porą %%;
Easton State — 5%—5%;
Equitable Trust and Savings
— 38%—5%;
Exchange State — 42%—3-

4%;
First Englewood State —
60%—10%;
First Italian State — 37½%
— 5-10%;
First State of Barrington—
75%—5%;

First State of Chicago Hei-
ghts — 30%—3%;
Forest Park Trust and Sav-
ings — 35%—5%;

Fullerton State — 39%5%;
Garfield State — 44%—0%;
Glencoe State — 55%—5%;
Halsted State — 60%—5%;
Homewood State — 40%
— 20%;

Humboldt State — 40%—
5%;

Industrial State — 45%—
5%;

Italian Trust and Savings
Bank — 45%—5%.

Pirmosios skaitlinės prie
banku vardu parodo kiek jie
išmokėjo, o paskutinės — kiek
jie dar žada mokėti.

Jeigu iš paduotų bankų ne-
gavote pažymėtų pinigų, tai
kreipkitės prie receiverio Chas.
H. Albers, adresu 7 South
Dearborn street.

Apskritis Žada Tiesti "Super- Vieškelius"

Galvoja Kur Pinigų Gauti.

ook apskričio valdyba pla-
nuoja Chicagoj ir priemėsčiuo-
se išvedžioti keliolika didelių
vieškelį, taip vadinamų "Su-
per-vieškelį", kuriais automo-
bily susisiektų mas galėtų judėti
be kliudomas pavojaingų kryžke-
lių ir susigrudinų.

Tam tikslui reikės nemažai
pinigų, kelių o gal keioliškos
milionų. Apskričio valdyba da-
bar galvoja kur pinigus gauti.
Yra keli pasiūlymai: pasiskolin-
ti iš R.F.C., išleisti bonus arba
gauti pinigų iš valstijos gaso-
lino, taksų fondo.

ganizavusi 654 stambiausių
plieno įmonių Amerikoje ir na-
rių priskaito iki 550,000.

Šioje konvencijoj, kaip jau
buvo minėta vakar, bus likvi-
duotas Steel Workers Organiz-
ing Committee, kurį C.I.O. į-
steigė plieno pramonei suorga-
nizuoti. Visi nariai bus p. kelti
į "tikrąją" uniją, Amalgamated
Association of Iron, Steel and
Tin Workers, kuri taipgi pri-
klauso prie C.I.O.

Kalbės Lewis.

Tarp svarbiausių pasiūlymų
konvencijos pradžioje buvo re-
komendacija Rooseveltui su-
šaukti visuotiną konferenciją
bedarbių reikalui ir nuodugniau
perkreatymu santykių tarp uki-
nininkų, darbininkų ir kap talo
surasti išeitį bedarbei prašalin-
ti.

Šiandien konvencijai prakal-
bą sakys generalis C.I.O. vadas,
John L. Lewis.

Pinigai Yra Purvini

Todėl ir Pirštinių Reikia.

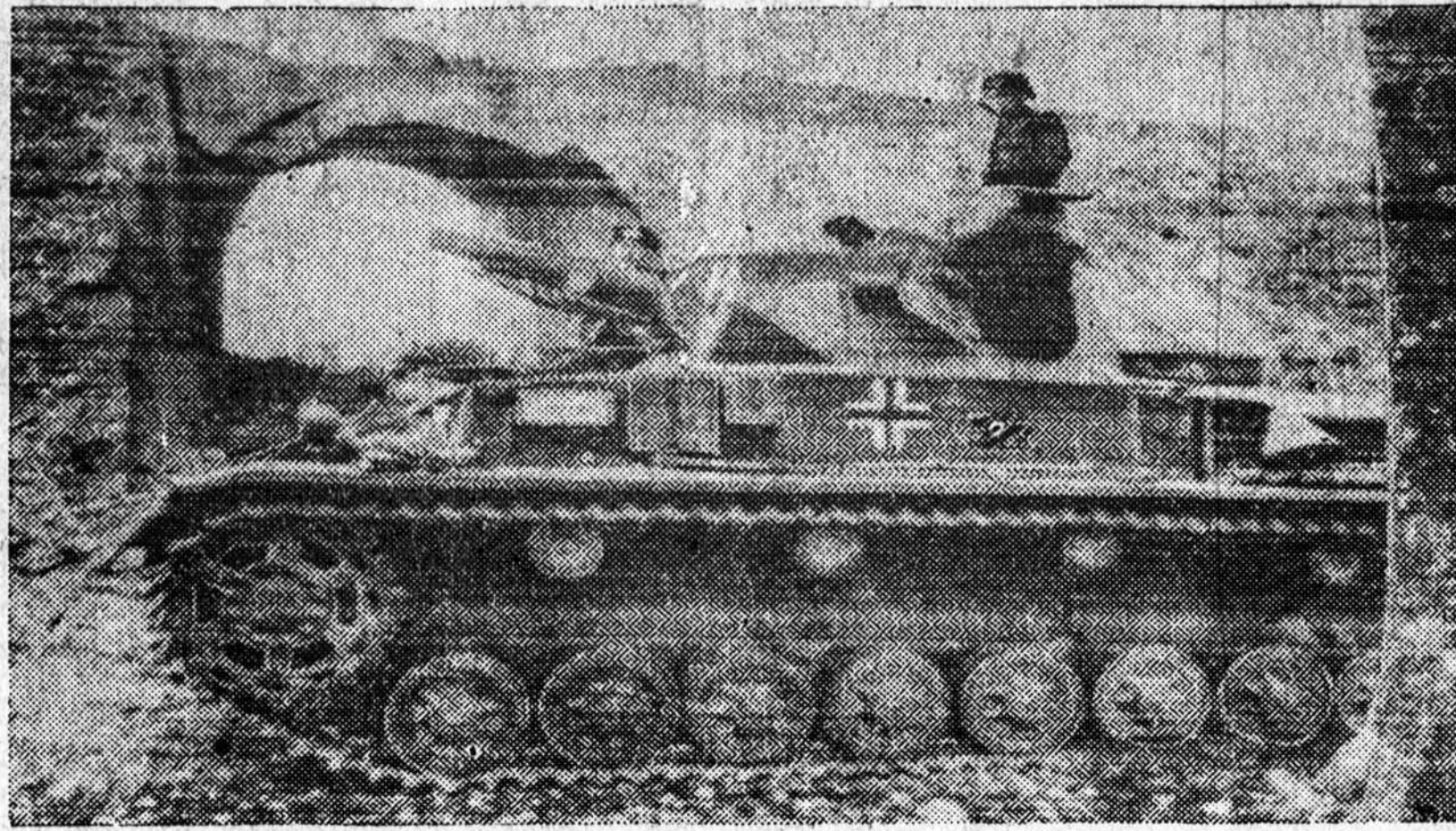
Už chronišką ubagavimą po-
licija suėmė ir teisman patrau-
kė 42 metų chigagietį Patric
Murray, 667 Madison street. Jo
Rs. rubuose atrado porą guminių

pirštinių.

"Kam jas naudoji," paklausė
miesto teisėjas Luczak.

"Žinai kaip yra šis laikas,"
atsakė ubagas. "Pinigai kartais
purvini ir visokiomis bakterijo-
mis užkrėsti."

Murray gavo užsimokėti \$25
pabaudos, bet kadangi nei
"purvinių" pinigų neturi, tai tu-
rės bausmę išdirbti kalėjime.

VOKIEČIŲ TANKAS KAZKUS BELGIJOJE

NAUJIENŲ-ACME Telephone

Moteriškė Pasikorė Kalėjime

Stanton avenue policijos
nuovados kalėjime pasikorė 36
metų moteriškė Eva Carter. Ji
jo gaisrą ir įbėgo į namą mie-
gančius namiškius žadinti.

Ugniagesių departamentas
spėja, kad namas buvo padeg-
tas.

Berniukas Žuvo Penki Sužeisti Dideliam Gaisre

Sako, Kad Namas Buvo
Padegtas.

NORTHSIDE.—12 metų ber-
niukas nutroško ir penki kiti
žmonės buvo sužeisti didžiulia-
me gaisre, kuris sunaikino tri-
jų aukštų apartamentinį namą
Northsidej, adresu 607 North
Elizabeth street.

Nutroškęs berniukas buvo
John Pontrelli.

Sužeistieji yra:

Frank Pontrelli, berniuko tė-
vas;

Dominica, jo motina, ir

Frank Jr., 1 mėnesio kūdikis.

Tarp sužeistųjų buvo ir du
detektyvai, Edward Dooley ir
Emil Smieklas, kurie patoliuo-
dami gatvę skvadkaryj pastebė-
jo gaisrą ir įbėgo į namą mie-
gančius namiškius žadinti.

Ugniagesių departamentas
spėja, kad namas buvo padeg-
tas.

VAKAR CHICAGOJE

● Michigan ežere, prie 89-
tos gatvės susikūle du preki-
niai laivai pilni geležies rudos.
Abu buvo gerokai apgadinti ir
dabar randasi prie 91-tos gat-
vės prieplaukos remontui. Igu-
lų nariai išliko sveiki.

● Chicagoj vakar susiorga-
nizavo "Viešojo Knygyno
Draugai", kurie įvairiais bu-
dais, pinigais, propaganda ir
darbu teiks pagalbą Chicago's
viešajam knygynui. Chicago's
knygynas serga chronišku pi-
nigų trukumu ir dažnai neturi
kuo naujų knygų pirkti.

● Už ėmimą pinigų arklių
lenktynių lažyboms miesto teis-
mas priteisė dar 5 Chicago's
"bukius" užsimokėti po \$5.00
pabaudos.

● Porą dienų atgal prie H'g-
gins Road, Elk Grove valstijoj,
buvo atrastas negyvas inžinie-
rius Alfred Gallagher, iš Oak
Park, Ill. Automobilis buvo su-
degęs, ir atrodė, kad Gallagher
žuvo ugnij. Bet vakar korone-
rio džiūrė nusprenđė, kad Gal-
lagher nusižudė.

● Piktadariai apiplėšė "gro-
žio salioną" adresu 1457 De-
von avenue. Pasiėmė \$15.00.

Traukia Republic Steel Atsakomybėn

Federalė darbo taryba gavo
skundą ir žada traukti atsako-
mybėn garsiąją Republic Steel
firmą už šnipų naudojimą ir
trugdymą darbininkams orga-
nizuotis unijon. Bendrovė buk
grąsino, kad iškels dirbtuves iš
Chicago's, jeigu darbininkai
bandys įvesti uniją.

Suėmė Lietuvį, Ieško Jo Jauno Draugo

Turėjo Kišenės Pilnas
Dešimtukų.

Ties 1127 West Jackson bul-
varas, parkų distrikto policija
sustabdė automobilį, kuriame
važiavo du jaunuoliai. Policis-
tams ėmus juos kamantinėti,
vienas spruko iš automobilio,
ir pabėgo, nežiurint to, kad po-
licistai pradėjo šaudyti.

Antras automobilio keleivis
buvo Jonas Adomaitis, 23 metų
lietuvis nuo 2038 Coulter street.
Jis turėjo dvi \$10 banknotas ir
\$12 dešimtukais kišeniuose. Ka-
mantinėjamas Adomaitis atsa-
kė, kad jo pabėgęs draugas išsi-
ėmė pinigus iš banko ir davė
jam juos palaikyti.

Policija pabėgėlio ieško

Nubaudė Keturis Už Triukšmą Prie Balsavimo Stoties

Užsimokėjo \$100 ir po \$50.

BRIDGEPORTAS. — Apskri-
čio teisėjas Jarecki vakar pa-
skyrė stambias pinigines paba-
das keturiems politikams už
skandalinimą prie 11-to wardo
49-to precinkto stoties laike ba-
landžio 9 nominacijų. Bridge-
portas priklauso 11-tam war-
dui.

Nubaustieji yra Kasimir Jan-
kauskas, 1901 W. 34th street,
John J. Cagney, 2601 S. Halsted
street, Richard Steinke, 3052
Lyman street, ir Charles Baske,
2929 Kelley street. Jankauskas
užsimokėjo \$100, o kiti trys po
\$50.

Dr. Alex J. Prominski, kuris
taipgi buvo apkaltintas triukš-
mavimu, buvo išteisintas ir pa-
litosuotas nuo bausmės.

NAUJIENU

PAVASARINIS

PIKNIKAS

— IVYKS —

Gegužės 26, 1940

LIBERTY GROVE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

Kad pasiekti Liberty Grove, reikia važiuoti
Archer Avenue—4A keliu iki Willow Springs
kelio. Šiuo keliu pasukti į šiaurę ir, pavažiavęs
apie pusę mylios, privažiuos kelią po kairei,
kuriuo ir privažiuos daržą.